

TEK. DUNAPOSTA HIRDEL
TUDOSITO IRODA
BUDAPEST
Postaflok 151

Tárgy: ...
No. 244716/923.
Baron L. Pop
10. Telefon: 15-68. E55fzetek: ...
Havonta 110, ...
Évve 600, egész ...
Élve 12, ...
Hirdetések ...
Lásd ...
Lásd ...
Lásd ...

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Editor:
Proprietor: Dr. Mag.
Administrator: ...
S. A. R. de Editura. Registrul public
Anunilor periodice No. 43. Dos. 830-
1938. Tribunalul Cluj, Secția III

Kedd, augusztus 9.
1938-5698. Av 11.
XXI. évfolyam. 177. szám.

Ara 5 lej

Bécsi vasárnap

Olyan főrön tűz a nap ezekben a hetekben Bécsben, hogy csaknem megolvad az aszfalt az emberek talpa alatt. A hatalmas berkaszármányból dél a füledt hőség, meleg, potoskát és svábbogarat izzadnak ezek a falak, különösen ilyenkor, augusztus táján. Hétfőtől szombatig csaknem megfulladnak az emberek a gyárak, az irodák és a műhelyek tüzes kátlánában, de ahogy beköszönt a vasárnap, kifáradnak a nagy házak kapui, százezerszámra meneknek ki az utcára a bécsi polgárok, elhagyják a parkokat, Schönbrunn, a Schwartzwaldot, a dunai fürdőket, a strandokat, a Prátert, s mindazokat a zenéi órára, vagy Schubert-melodiókra emlékeztető enyhén romantikus bécsi helyeket, ahol egy pohár sör, vagy limonádé mellett hatalmas adag friss levegőt szív be egész héten át megkínzott tüdejébe a bécsi ember.

Olyan ez az egykori császárváros vasárnaponként, mint apró patakok és nagy folyók sűrű összefolyása. Elindulnak a keakény mellékutcaiból a szabadba igyekvő csoportok apró ercekek, és uccasarkokon patakokká dagad az emberáradat, míg a főutvonalon már egész emberfolyamok hőmpölygnek a parkok és fürdők különböző öblei felé.

Ezek az emberfolyók valamikor tarka összefolyásában keveredtek egymással össze, a mostani bécsi vasárnapokon azonban egy egészen külön emberpatak folydogál, amely nem a megszokott öblökbe torkollik. A bécsi zsidók is elindulnak a város minden pontjáról vasárnap reggel egy kis friss levegőt szívn, de nekik nem szabad leülni uccai padra, nem léphetnek be nyilvános parkba és a Duna sokszáz strandjának és uszodájának minden kapuja zárva van előttük. Mégis elindul az zsidó patak, amely a hullámain ugyanugy gyermekecsúkat hőmpölyg, mint a többi patakok. Valamennyien egy irányba mennek. A nagy géppontokon össztárolóknak a zsidó sétáló és egyformán kanyarodnak be az egyetlen helyre, ahol friss levegőt szívat a bécsi zsidó ember és egy marék zöld füvet láthat: a zsidó temetőbe. A zsidó temetőből csinált vasárnapi kiránduló- és sétahelyet magának Bécs zsidósága. A zsidó temetőből, amelynek fejlesztésén napról-napra dolgozik a náciuralom, hiszen van olyan nap, hogy reggeli estig száz temető is van ebben a monstre-üzemben; egy-egy vasárnap papi szolozsmák, kántorok gyászénekek, rökönök sírása keveredik össze a sírkövek apró gyermekek hancurozásával.

Igy néz ki a bécsi zsidók vasárnapja. Mint ha csak valami groteszk szimbólumot választott volna magának a bélyeges sereg, valamennyi zsidó találkozik ad egymásnak a temető kertjében.

Az orvosi diplomák revíziója

Most folyik országsszerte az orvosi diplomák és köztük elsősorban a nosztrifikált oklevelek revíziója. A revízió során több olyan orvost, aki évekkal ezelőtt szerzett külföldön diplomát és azt annak idején idehaza nosztrifikáltatta, most arra utasítják, hogy tiz, tizenöt éves orvosi működés után, hét, vagy tiz tárgyból vizsgát tegyen.

A törvény szigorú betűi értelmében a revíziós bizottság szabályszerűen jár el. Az 1925. éves nosztrifikálási törvény előírja azt, hogy Romániában csak olyan oklevelet lehet honosítani, amely oklevéllel az illető államban az orvosi gyakorlatot meg lehet kezdeni. Több országban és így elsősorban Olaszországban külföldiek nem kaptak, de nem is kaphattak olyan diplomát, amellyel az orvosi gyakorlatot az illető országban meg lehetett volna kezdeni. Az orvosi oklevél megszerzése után ugyanis az orvosi orvosoknak meg államvizsgát is le kell tenniük ahhoz, hogy orvosi gyakorlathoz kezdjenek. Ilyen államvizsgát nem tehet le, de ilyen államvizsga nélkül is teljes értékű orvosi diplomával jött haza az Olaszországban végzett orvos nosztrifikálni.

Hogy a törvényt nem betű szerint értelmezték, azé mi sem bizonyítja jobban, mint

Litvinov és Sigemitsu japán követ drámai vitája a harcok beszüntetésére

Csangkuifeng kiürítéséhez köti a szovjet az ellenségeskedések beszüntetését. Több mint száz orosz repülőgép vonult fel a vitás domb ellen

Komoly japán veszteségek a kínai fronton

Napok óta tele van a világsajtó a japán és orosz részről egyaránt kihangsúlyozott békeszándékkal. A jelek szerint a két kormány nemcsak ezt a szándékot igyekszik a másikkal szemben kidomborítani, de harci erejükből is szolgáltatnak egymásnak apróbb-nagyobb izelítőket. Folytak a tárgyalások és áll a harc — ez jellemzi pillanatnyilag a helyzetet, melynek érdekes fejleménye, hogy a moszkvai japán követ által Litvinovnak tolmácsoltt újabb japán békeajánlatot, illetőleg ezzel kapcsolatosan Litvinov és a japán követ által lefolyt beszélgetést nyilvánosságra hozta a hivatalos orosz távirati iroda. E beszélgetés során az orosz külügyminiszter kijelentette, hogy a szovjet részről semmi akadály nincs az ellenségeskedések beszüntetésének, amennyiben a Mand-

zsukuo-Korea oroszországi háromszögben a japán csapatok beszüntetik az orosz-ellenes támadásokat és japán területre vonulnak vissza. Arranézve, hogy hoi végződik a japán terület, a kuncsungi egyezményt kívánja mértékadónak tekinteni Litvinov. Már pedig ezen egyezmény Csangkuifeng magaslatát az orosz területekhez sorozza, úgy, hogy a megegyezés e pillanatban a sorozatos békeajánlatok és ellenajánlatok tükrében sem látszik száz százalékban bizonyosnak. A harc az orosz-japán határon éppen azon pozíciókért folyik, amelyeket egyik, vagy másik fél új, vagy végleges határvonalnak szeretné tekinteni.

Az eseményről az alábbi tudósításaink számolnak be:

Hivatalos orosz jelentés az orosz-japán tárgyalásokról

Moszkva, augusztus 8. Az orosz Tass-ügynökség jelenti:

Augusztus 7-én Sigemitsu moszkvai japán követ felkereste az orosz külügyi népbiztost. Litvinov a látogatást felhasználva, emlékeztette a japán követet azon, kormánya nevében néhány nappal ezelőtt tett ígéretére, hogy a hadműveleteket beszüntetik. Litvinov annak idején azt válaszolta, hogy amennyiben a tüzelés és a támadásokat japán részről megszűnnek, a szovjeteknek nem lesz szükségük arra, hogy válaszképpen ellenségeskedésekhez folyamodjanak. Ezzel szemben a japánok másnap ismét támadásba mentek át orosz terület ellen; nehezítőség lőtte mandzsú területéről az orosz hadállásokat, ami a szovjetet arra kényszerítette, hogy tüzelést, majd repülőgépeket dobjon a harcba. Bár a japán támadásokat orosz területről visszaverték, nem lehet a történeteket nem sajnálni és a felelősséget nem a japán kormányra hárítani, a mindkét részről esetekért.

Sigemitsu követ kijelentette, hogy a japánok csak védelmi állásokban vannak s a csapatok csupán a mandzsú terület védelmére vannak hivatva ellátni.

Litvinov hangsúlyozta válaszában, hogy senkinek támadta meg, nem is akarta megtámadni a japán területeket. A japánoknak nyilván különös képzeteik vannak a védekezésről, ha ezalatt a szovjet határőrségek megtámadását értik, még pedig oly módon, hogy a támadásokat tüzérség is támogatja és céljuk nyilván új határvonalak elfoglalása.

az, hogy államvizsga nélküli diplomákat 1925-től a mai napig szabályszerűen nosztrifikáltak bizonyos vizsgák letétele után az összes románai egyetemeken. Az így szerzett diploma honosításokat semmiesetre sem lehet család uton szerzett diplomákkal minősíteni, hiszen ez volt a törvény értelmezése és így az általános uzus is.

Nem indokolt tehát, hogy egy esetleges téves törvényértelmezésnek azok adják meg az arát, akik teljes jóhiszeműséggel jártak el a diploma nosztrifikálás minden fázisá-

Anglia a repülés élén

Aki az utolsó hónapokban figyelemmel kísérte az angol nemzet életét, annak észre kellett vennie, hogy először a háttérben, azután egész nyíltan rendkívüli méretű szervezkedés indult meg, melynek célja az, hogy Anglia legyen a világ első repülő nemzete. Amint a XVI. század legvégén, a spanyol Armada leverése után, Anglia hozzákezdett, hogy urrá legyen a tengereken, úgy szemünk láttára, fog Anglia hozzá, hogy eddig nem látott hatalmas technikai és emberanyag-gal a legelső hatalommá váljék a levegőben is.

Valóban történelmi dátum, melynek eseményei után nemcsak a mai nap, de az utókor is érdeklődni fog.

Az angolok igen nehezen szoktak hozzá a gondolathoz, hogy nem elég a tengert uralni. Közmondásos volt katonai repülésük fejletlensége. Akkor, amikor az olaszok, németek, franciák már kitűnő légi haderő felett rendelkeztek, ebben az országban ócska típusú, elégtelen gépek, rosszul képzett személyzet alkotta a légi flottát. Elképesztő volt a balesetek száma s még a tavalyi hadsereg repülőnap is 17 halálos áldozatot követelt. Ez az év, Sir Kingsley Wood légiminiszterisége alatt gyökeres változást hozott. Határozatba ment, hogy az egész légitflottát kicserélik. Mivel az angol gyárak nem képesek a hatalmas építő tervet lebonyolítani, katonai bizottság utazott az Egyesült Államokba s Kanadába, honnan egy év alatt állítólag 3000 legmodernebb gépnek kell megérkeznie. A mult héten Birmingham mellett kezdett épülni 3.000.000 fontos költséggel Lord Nuffield új repülőgépgyára kizárólag abból a célból, hogy 1000 gyors üldözőgépet, vagy mint itt mondják, „harcost” építsen. Ez a legnagyobb rendelés, amit kormány valaha magánvállalkozásnak jutott s Lord Nuffield teljesen szabad kezet kapott a gyártás minden részletére. Az eddigi elgondolás szerint a bevált „Spitfire” típusból készül mind az ezer gép, melyet a Vickers cég tervezett. Fémából készült zárt-ülékes monoplánokról van szó, melyeket 1050 lóerős, vízihűtéses „Merlin” Rolls Royce motor hajt s melyek 600 kilométeres gyorsasággal repülnek.

E nagy tervhez természetesen megfelelő személyzet kell. A verőváló állományok teljes gőzzel dolgoznak és oly eredményesen, hogy június havában több, mint 17.000 fiatal ember kérte felvételét a R. A. F.-ba (Royal Air Force: Királyi Légi Haderő).

A kiképzés és a technikai tudás fejlődésére is nem várt bizonyítékokat hozott ez az év. Eddig a rekordlistákon főként amerikai, francia és olasz gépek szerepeltek, rendszerint ez utóbbiak. Most július 9-én az angolok első ízben hódítottak el fontos világrekordot. Négy Vickers-Wellesley bombázó gép katonai formációban repült Angliából Egyiptomba, 32 óra alatt téve meg a 7200 kilométeres utat, mely 1500 kilométerrel hosszabb, mint az eddigi, olaszok által tartott rekord utvonala. Ez a tény igazolni látszik azt az angol véleményét, mely szerint az ő birtokukban van a leg hosszabb akció-sugarú bombázó gép. Bámulatos akrobata teljesítményt nyújtott a napokban három angol katonai monoplán, melyek egymáshoz kötött szárnyakkal repültek át Angliából Párizsba. A franciák csodálkoztak, de az angolok a maguk nyugodt önbizalmával

ás meg-
ött
S. A.-nál

ás miatt
zállított

Let 260-350
Let 650-750
Let 950-1000
Let 1200-1500

ha a fehér fajt
verék népségtől.
gy az olasz fajel-
védélem még nem
re nem volt még
s nem is lesz,
kijelentette. Nem
szén Olaszország-
alig esik egy zsi-

Dsservatore Roma-
folytatja sajtó tá-
t fajvédelmi poli-
a, hogy a keresz-
faji különbsége-
entében a nemzeti
ba hozott fajelmé-
sem hagyja szó-
nak cikkeit és ki-
államokban jóval
t, mint Németor-
ozza fel az Egye-
asi politikáját.

velett el
gyik meg-
ja

nyolcvanöt éves
részt vett Port
harakirit követett
írta, hogy mivel
háboruban nem
val terhelni.

SPORT

lakabi is
cluji uszó-
en

Uj Kelet tud.) Lá-
a mai, nagyszabás
CIAC rendezésében
adásunkat kiegészí-
versenyen a tárg-
is indul. Tudósi-
tárgumuresi Mak-
süllek a versenyen
va, Jakabovits Éva,
bor, Kohn József és
akabi gárdáját az
ce, Békés mérnök

és 11-én lesz
-Makabiada

abi kerület bajnok
9, 10 és 11-én T
és időpontot mind
ség elnöksége, mind
fogadta. A Kadima
rosb'it, illetve írja ki
bajnoki tenisztorná-

és Lepkiadó K.
Baron L. Pop
12-60.

PRIMA

... azt mondják, hogy rövidesen az egész világ csodálkozni fog...

Az angol kereskedelmi repülés főként az Imperial Airways társaság kezében van. E félhivatalos cég, mint a neve is mutatja, főként abból a célból alakult, hogy a hatalmas brit birodalom egymástól rendkívül messze fekvő részeit összekösse egymással. E törekvés egyik fejezete az volt, hogy minden levél és postai küldemény repülővel menjen az anyaországból a birodalom minden részébe és vissza. Épp a mai napon, amikor e sorokat írjuk, koronázta meg a társaság törekvéseit azzal, hogy elindult az első szabályos légi postaszállítvány Ausztrália felé levelenként másfélpennyiért: ugyanennyi bélyeg kell a levélre Londonból Londonba is. Mindennek ellenére azonban az Imperial Airways ellen állandóan rendkívül sok panasza hangzott el. Elsősorban nem volt „üzlet”, ami kereskedelmi vállalatnál nagy hiba. Az állam nem kevesebb, mint 500.000 font sterling támogatást nyújtott neki évente, ami rendkívül nagy összeg. Sok támadás is érte a kormányt, hogy tekintélyi szempontból tart fenn életképtelen vállalatot. Emellett a járatok lassúnak és nehézkesnek bizonyultak, aminek fő oka valószínűleg a „Flying Boatok”, vagy Repülő Hajók természetében rejlett, melyek kényelmes biztos, de nehezen kezelhető vízi repülők. Az Imperial Airways válasza a támadásokra igen érdekes és tanulságos. Azzal védekezett ugyanis, hogy ma a kereskedelmi repülés még mindenképpen ráfizetéssel kell, hogy járjon. Ha az utasszállító gép többet tesz meg óránként — mondják — mint 160—190 kilométert, a költségeket nem lehet behozni s az ügyátka a nemzetközi vetélkedés, mely tisztára külső, tekintélyi szempontból egyre gyorsabb járatok szervezését idézi elő, nem törődve az áldozatokkal. Ez álláspont szerint a repülővállalatoknak kereskedelmi szempontból el kell vérezniük, így az utolsó tizenöt év alatt az amerikai tőkésnek 100.000.000 dollárt vesztettek ezen az üzleten s noha az Egyesült Államokban hivatalos szubvenció nincs, hatalmas támogatást kapnak abban a formában, hogy a posta évente huszonöt millió dollárral többet fizet ki a repülő-társaságoknak, mint amennyit kap a légi postáért.

Igen jelentős az angol repülésben a K. L. M. szerepe. Noha holland vállalatról van szó, az utasok 20 százaléka angol s nemrég a parlamentben is szóba került, hogy angol képviselők nem az Imperial Airways-el, de az idegen társasággal repülnek. Rendkívül érdekes a hollandusok e hatalmas befolyása és a nemzeti becsvégy, hogy a századok óta elvesztett tengeri fölény egyik részét most visszakapják a levegőben. A holland-indiai gyarmatok felé vezető légi ut Indián vezet keresztül s a K. L. M. gépeire egyre több angol utas jelentkezett. Mult hó 6-án pedig a hollandusok kiterjesztették a járatot egész Ausztráliáig s ma az a helyzet hogy a K. L. M. gépein két nappal gyorsabban lehet Sydneybe repülni, mint az Imperial Airways-el. A hollandusok amerikai Douglas típusu gépei a 21.142 kilométeres utat nyolc nap alatt teszik meg, igaz, ha a K. L. M. vezérigazgatója, Plessmann, valóságos nemzeti forradalmat kéltett, amikor cserbenhagyta a hazai és világhírű Fokker-gyárat, melynek gépeit nem találta megfelelőnek s Amerikába ment gépeket vásárolni, de ő nem törődött mással, mint az eredménnyel s ez igazolta őt. A birodalmi uton verte meg az angolokat s a szuvenió, amit kap, egytizede az angolnak: 50.000 font.

Mind ezek után az Imperial Airways átszervezése elkerülhetetlennek látszott. Ez is most indul meg, az utolsó döntő két hét alatt. A társaság ügyvezető igazgatója leköszönt és kinevezték helyére Anglia egyik legkülönösebb férfját, Sir

John Reith-t, aki eddig a BBC, a rádió vezetője volt. Sir John kérelmetlenül szigorúságáról és szervező lángeszéről ismeretes. Igen vallásos skót, soha nem olvas ujságot, nem jár társaságba, nem érzelmes, de igazságos. Abból a fajtából van, amelyik a multbar megszerzte, most pedig megtartja a birodalmat. Az ő kine-

vezése programot jelent és pedig döntő programot. Szakértők bizonyosra veszik, hogy az Imperial Airways fél év alatt teljesen átalakul s a világ legjobban megszervezett, legégszerűbb repülővállalata lesz. A rendszeres repülés az Atlanti óceán felett már minden bizonynyal Sir John Reith nevéhez fog fűződni.

Egy zsidó ujságíró noteszéből

Ha én Rotschild volnék! — sóhajt Salom Alechem hőse, télen, a beszemedresben a kályha mellett. Mi mindent csinálna a szegény éhes bátlan, ha ő Rotschild volna! Hiába, a milliós vagyon és a legenda erősen foglalkoztatja az egyszerű emberek fantáziáját.

A bécsi bárókról évekként lekopott a zománc, amikor szakított a családi tradícióval és volt elég mersze ahhoz, hogy peches ember legyen. Ahogy eluszott a Credit Anstalt pénze, úgy vesztették el a Rotschild-legendák zamatjukat. Egy csődbe jutott bankárnak a nagypapa házalásával kezdte? — mondja már, mi ebben az érdekes? Ha az unoka is koldus, nem nagy érdem a nagypapa szegénysége...

Most megint rá kell gondolni a báróra. A szerencsés Májor Amsel peches unokája ott „ül”, a bécsi Metropolitban, s különböző hírek járnak be a világsajtótól: hol azt írják, hogy a londoni bankház a váltásdíjon alkuszik, hol meg arról beszélnek, hogy a windsori herceg interveniált az érdekében Hitlernél. A hírek után jönnek a cáfolatok, s a báró ül tovább.

Ő a család első feyence. A lejtőre került család pionirja. Sokat kell ülnie, azért a fényért és pompáért, amit az utolsó 150 esztendő nyújtott.

Ha én Rotschild volnék — nagyon főne most a fejem. Jobb így. Sokkal jobb...

Egy bihormegyei faluban gyermeket szült egy hajadon. Hogy a gyermeknek nyoma sem volt a ház tájékán, megindult a pletyka, beleszólt a dologba a csendőrség is. A csecsemő hulláját valóban meg is találták a félreeső helyen.

Mai társadalmi berendezkedésünk mellett igen gyakran fordul elő az ilyesmi. A statisztikában magas médiával szerepel ez a deliktum. A bíróságok rendszerint enyhítő körülményeket vesznek figyelembe. A szociológusok egész irodalmat csináltak a kérdéstről: miért és hogyan igyekszik a leány-anya megszabadulni szerelmének gyümölcsétől, a szegénytől, a falu szájától.

A sajtó, no igen, éppen azért, mert igen gyakori az eset, rendszerint 10 sort szentel egy ilyen bűnténynek. Annál meglepőbb hogy a salárdi eset, (mert így hívják azt a bihormegyei községet) nem akar lekerülni a napirendről.

Döbbenetes csecsemőgyilkosság Salardon — írja egyhasábas címmel egy neyi bulvárd-lap. S megindul a nyomozás, s boncolnak, a gyermekgyilkos drámai valódomást tesz, s minden pillanatban szenzációs fordulat várható a vizsgálat során. Zug a falu, égszakadás, földindulás. A csecsemőért, akit döbbenetesen meggyilkoltak.

Ugyanezekben az ujságokban pár oldalal odébb hasonló esetét olvasok, ott még döbbenetesebben ölték meg a csecsemőt, leöntötték petróleummal és felgyújtották, de az a csecsemő csak nyolc sort kapott. Igaz, ott a leány-anyát Fazekas Erzsébetnek hívták — Salardon pedig Spitz Magdának.

Nem értem ezt a nagy felzudulást: Zsidó nőnek nem szabad törvénytelen gyermeket szülni; az ő lelkiállapotát nem lehet megérteni, számára nincs enyhítő körülmény, ha meg akart szabadulni szegényétől? Talán azért a felháborodás, mert a zsidóság általában negligálja a halál tényét, s Spitz Magdának azért kell külön lakolnia, mert eltért ettől a szabálytól?

Azután arra gondoltam, hogy az oradei sajtó azért reagált olyan méltó formában a salárdi „döbbenetes csecsemőgyilkosságra”, mert ott tulajdonképpen

— bántottak egy zsidót. Igaz, ujszülött volt, esetleg halva jött a világra, de zsidó és látszat szerint bántották. Erre pedig reagálni kell.

Hogy is mondta a galicial zsidó kofasszony, akinek a rendőr egy kis pofont adott és éktelenül ordított:

— Muszáj kiabálnom, mert Amerikáig kell, hogy hallatszék...

Ösmerős arcokat láttunk a Porunca Vremii csütörtöki számában. Négyen vannak a fényképen: Nimerover főrabbi, a vizsnitzi rebe, a rebe fia és a Rosenberg gyerek Oradeáról. Dorna-Vatran készült a kép, pár nappal ezelőtt.

A kormány egészségügyi akciója az anya és a gyermek védelmére

Az augusztus elsejével kezdődő egészségügyi kampányban, amely az egészségügyi minisztérium közvetlen irányítása mellett folyik az egész ország területén, az anya és a gyermek problémája igen fontos fejezetet képvisel.

Az egészségügyi minisztérium alapos tanulmányozás tárgyává tette a diplomás baba asszonyok szaporításának kérdését és igyekszik odahatni, hogy a terhes asszonyok az ország összes kórházába felvehetők legyenek. Ezek az intézkedések igyekeznek megadni az anyáknak a lehetőséget, hogy kifogástalan egészségügyi és higiénikus feltételek mellett szülhessenek. A kampány során szaporítani fogják a gyermekgyógyászati központokat is, amelyeket megfelelően felszerelnek. A gyermekek családok segélyezése céljából jutalmakat és segélyeket fognak folyósítani, melyek főleg a gyermekek testi hi-

A kép alatt az áll, hogy *luda in com* rinta. A zsidóság vezetői összejöttek, hogy megbeszéljék az újabb módozatokat, amelyek a zsidó közösség számára kedvezőek lehetnek.

De hogy kerül oda a Rosenberg gyerek? Még el jár valahol a szája és akkor fuccs az egész világalomnak.

Nahát, nahát, — okos emberek ilyen meggondolatlanságot kövessenek el. Ezer szerencse, hogy a Porunca Vremii idejében leleplezte az én számomra ezt tanácskozást. Legközelebb bizalmatlanságot szavazok a vezetőségnek. Ha reszkoznak, ám reszkírozzák a magukét. De az én részemem, az én szerepemet a világalomban ne vigyék a vásárra.

Elvégre a zsidó kincs, a zsidó vagyon főleg a zsidó pozíció még sem szabja a prédát...

— De mindez a tény mellett, fölmúlja mindenki a frontját. — A japánok állanak ezen a szokásos technika teljesített előtartományát, pei, Chahar, S holott nem kevényt tartomány. — Ez az „el relativ fogalom, úgy kellene megseereg csak áth beszélve, hogy

— Ez volna hogy Japán fel sincs róla. Soknak arra, hogy — Többek kö ember, akiket nyel, nagyon zásban részesül, amit anni kapn tán ezredek, az eleje óta nem legnagyobb részük, mert az ir tott harikévdünk a háboru tek be az ang lenni a végse hogy addig nem helyhez, amig kézen.

— Most aztát ség növekvő teljes hiánya é hogy egy év u untak erre a h jól sejtik, hogy

130 mi háboru

— Lakosságú az ellenség azt a veszíteni a erkölcsi győzelem!

— Megleptek Mi nem voltu Egyetlen célunk volt, továbbá modernizálása.

— A gyors lepte még legdig csak egy r külöz hatalma

— Kina teki japánbarát álla növelte ez az csak ott szünt a visszavonulás

— Nincs mi éves mérlegéne husz millió lak be azokat a t lett engednünk

Fontos tudományos felfedezés Dél-Afrikában

Megtalálták az összekötő kapcsot az ember és a majom között

Fokváros, augusztus 8. Dr. Robert Broom, ismert skót származású délafrikai tudós bejelentette, hogy Cape tartományban, Sterkstroom mellett folytatott ásatások során olyan koponyarészeket találtak, amelyek, ha az első feltevések igaznak bizonyulnak, megoldják a fejlődésben régi problémáját és megjelölik azt az összekötő kapcsot, amely az ember és az emberszábas majom fejlődéstörténete között mind ezideig hiányzott.

— Ma már bizonyosnak tekinthető, — jelentette ki Robert Broom — hogy Dél-Afrikában, mintegy kétmillió esztendővel ezelőtt olyan nagytermetű, emberszábas lények éltek, amelyek fejlődésánál sokkal közelebb álltak az emberhez, mint akár a csimpánz, akár a gorilla.

Minden valószínűség amellet szól, hogy a mai értelemben vett ember ebből a jégkorszak előtti, emberformájú lényből fejlődött ki. A most vizsgálat alatt álló koponya, noha nem teljes, az agyvelő méretein kívül minden szükséges adat megszerzésére alkalmas. Majdnem sértetlenül maradt meg az orrcsontrendszer nagyobb fele, a koponya baloldali alsó fele, amelyen tisztán látható a fül elhelyezése, a pofacsont és az áll kialakulása.

— Majdnem teljes és tökéletes felső

állkapocs áll rendelkezésünkre, benne az összes fogakkal. Az arc szerkezetéhez az emberéhez hasonlít, nem a gorilláéhoz, mert jelentékenyebben laposabb. Ha a rekonstrukciós mesterség gyakorlott adatainak hinni lehet, a most felfedezett délafrikai lény agyveleje mintegy 600 köbcéntiméter lehetett, tehát jelentékenyen kisebb, mint a mai emberé, de sokkal fejlettebb, mint az emberszábas majmoké.

— Dr. Broom felfedezésére vonatkozóan I. B. S. Haldane professzor a következőket jelentette ki:

— Dr. Broomot egyiknek ismerem a világ két legnagyobb ökológiai tudósa között. Szakértelmét, jóhiszeműségét és tudományos gondosságát számos esetben bebizonyította. Az egész tudományos világ érthető izgalommal várja felfedezéséről és vizsgálatáról szóló további beszámolóit.

Fogorvosi rendelő

10 éves erős praxissal, a főváros fogalmasabb sarkán, elköltözés miatt, átadó, esetleg bérbeadó. Ajánlatok „Fogorvosi rendelő” jellegre Administrația Ziarelor Provinciale, Bucuresti, Str. Vă-nător 8 alá küldendők.

Minden zsidó ember olvassa el RADÓ FERENC pályanyertes tanulmányát:

A zsidó szülők és a zsidó iskola

KEDD, 1938
Mind
Mind
Csang Kai S
London, augu
cia ujságírónak
főnök, Csang-Ka
melynek folyam
gzte mondaniv
vonatkozóan.
— Egy éve
japánok, hozzá
sához. Fontos
az elején, hogy
előtt Japán biz
legalább is egy
Ki
— De mindez
a tény mellett,
fölmúlja minden
gi frontját.
— A japánok
állanak ezen a
szokásos technika
teljesített előt
tartományát, pei,
Chahar, S holott
nem kevényt tart
omány. — Ez az
„el relativ fogalom,
úgy kellene megse
ereg csak áth
beszélve, hogy

Minden kinainak naponta egy

Minden japán naponta egy

lejébe kerül a háboru

Csang Kai Sek szenzációs nyilatkozata egy francia újságról

London, augusztus 8. El. N. Doherty francia újságról a kínai államfőnél, Csang Kai Sek-nél kihallgatást nyert, melynek folyamán a következőket összegezte mondandóját a japán-kínai háborúra vonatkozóan.

— Egy éve már, hogy ellenségeink, a japánok, hozzáfogtak országunk meghódításához. Fontosnak tartom megemlíteni már az elején, hogy míg a háboru megkezdése előtt Japán biztos ura volt Mandzsurianak, legalább is egy jó ideig, könnyen meglehet,

hogy most elveszítse azt. Letagadhatatlan tény ugyanis, hogy míg a háboru előtt Mandzsuria ellenőrzésére elegendő volt száz-ezer ember, most ennél jóval több sem elég az állandó nyugtalankodások miatt.

— A mandzsu hordák, melyek négyezer év óta ismeretesek harci kedvtől, ismét működésbe léptek, forronganak. Nem száz, hanem négyezer embert kell tehát Japán Mandzsurianak állomásoztatni, vagyis majdnem feleannyit, mint amennyi japán katona áll jelenleg Kína területén...

Kibirja-e a front mögötti japán lakosság a háboru költségeit?

— De mindez nem is olyan fontos amellet a tény mellett, hogy a front kiterjedése felülmúlja minden eddigi háboru minden eddigi frontját.

— A japánok majdnem tömött vonalakban állanak ezen a hatalmas frontszakaszon, szokásos technikájukhoz híven. Egy év alatt teljesített előnyomulásuk után sincsen öt tartományt több a kezükön és pedig Hopei, Chahar, Shantung, Shansi és Kiangsu, holott nem kevesebb, mint legalább is tizenöt tartomány elfoglalására számítottak...

— Ez az „elfoglalás” egyébként nagyon relatív fogalom. Ha pontosak akarunk lenni, úgy kellene mondanunk, hogy a japán hadsereg csak áthaladt rajtuk... Arról nem is beszélve, hogy egyetlen paraszt sem akad,

aki csak egy szem rizst is kiszolgáltatna a japán hadseregnek, melynek élelmezéséről vagy a szigetek felől, vagy pedig Mandzsurian át kell gondoskodni.

— Az ellenségeskedések megkezdése óta több mint nyolcvan millárdjába került Japánnak a csapatok utánpótlása. Tehát körülbelül napi öt frankjába (30 lei) minden japán civilnek. A jelenlegi áradások és egyéb súlyos körülmények arra engednek következtetni, hogy ez a napi költségállag megemelkedni fog... Ez aztán végképpen tönkretenné a japán háztartásokat: sem a munkásosztály, sem a falusi tömeg nem bírná dupláját fizetni annak, amit már eddig is ki kellett neki izzadni...

Szomoru katonáskodás, szórakozás és szabadság nélkül

— Ez volna hát egyetlen reménységünk, hogy Japán felőrölkön a háboruban? Szó sincs róla. Sokkal jelentősebb okaink vannak arra, hogy remélhessünk.

— Többek között az is, hogy a milliónyi ember, akiket Japán a mi földünkre vezényelt, nagyon rossz ellátásban és táplálkozásban részesül. Nemcsak, hogy rossz az, amit enni kapnak, de kevés is. Vannak aztán ezredek, amelyek legénysége a háboru eleje óta nem volt szabadságon. Mindezt a legnagyobb részben saját magukat okolhatják, mert az intenzív propaganda által szított harcok annyira lángolt bennük ellenük a háboru elején, hogy tömegesen öltöztek be az angyalbőrbe. Mind ott akartak lenni a végső leszámlálásnál, esküt tettek, hogy addig nem térnek vissza a családi tűz hejlyhez, amíg egész Kína nem lesz japán kezén.

— Most aztán elégedetlenkednek. A lakosság növekvő ellenszenvé, a szórakozások teljes hiánya és az unalom indokolják azt, hogy egy év után minden idegzetükkel ráuntak erre a háborúra, amiről ők maguk is jól sejtik, hogy sohasem lesz vége.

130 millió ember harcol az erkölcsi háboruban

— Lakosságunk passzív ellenállása, bár az ellenség azt hitte, hogy mindenki el fogja veszíteni a fejét, már maga is felér az erkölcsi győzelemmel. Mert már ez is győzelem!

— Megleptek bennünket egy évvel ezelőtt. Mi nem voltunk felkészülve a háborúra. Egyetlen ólunk népünk oktatása és nevelése volt, továbbá társadalmi berendezkedésünk modernizálása.

— A gyors ellenállás megszervezése meglepette még legjobb barátainkat is, akik eddig csak egy minden katonai szellemet nélkülöző hatalmas Kínát ismertek.

— Kína tekintélyét még a kimondottan japánbarát államok előtt is alaposan megmutatta ez az egy éves ellenállás, amely csak ott szűnt meg, ahol el kellett rendelni a visszavonulást.

— Nincs mit szégyelnünk a háboru egy éves mérlegének elkészítésénél. Négy-száz-húsz millió lakosunkból százharminc népesíti be azokat a területeket, amelyeket át kellett engednünk és ez a tömeg a legelkesere-

detebb erkölcsi háborut vivja a japánok ellen.

— Kilencszáz-ezer ember életét oltották ki a japánok a nyílt városok embertelen bombázásaival. De a japánok is legalább száz-huszezer katonát veszítettek, amit sokkal nehezebben tudnak pótolni. És mi azt is elmondhatjuk dicsőségünk és büszkeségünkre, hogy a mi kezeink által egyetlen nem harcoló japán nő, gyermek, vagy aggasztán sem pusztult el a háboruban...

Levontuk a Sanghaj lecke tanulságait

— A megmaradt tizenhat tartományon kívül hatban folytak a harcok: Huanban, Cse-Kiangban, Suyanban, Anhivelben, Amoy városában és Fu Kienben, azonkívül néhány mérföldnyire benyomul a front Kuanting tartományba is. Azt akarjuk, hogy itt legyen az utolsó megvárakozás. Nem azért, mert ellentámadásba akarunk átmenni, — habár erre is felkészültünk, — hanem mert fel akarjuk örülni az ellenség úgy erkölcsi, mint anyagi erejét...

— Ez a háboru arra volt jó, hogy siettetett hadianyagunk és felszerelésünk modernizálását. A surlódások megkezdésekor légi haderőnk nem is létezett a japánokéhoz viszonyítva, most pedig megtízszereződött. Olyan gépeink vannak, amelyek semmivel sem maradnak az ellenség gépei mögött.

— A pilóták jelentkezése várakozásunkon felül sikerült, kiképzésük gyors ütemben történik. Hat hónap múlva légi haderőnknek nem kell félni az ellenféltől.

— Az áradások okozta károk ellenére bő termésünk volt. És azt mondhatjuk, hogy sokat vissza is hódítottunk: a múlt év szeptember óta, mikor a sanghaji front súlyos csatáiban ötszáz-ezer embert veszítettünk. Drágán fizettünk meg Sanghajért! De büszkék vagyunk arra, hogy minden lehető elkövetnünk a város megtartására, ahol a kínai érdekek sok külföldi állam érdekeivel azonosak.

— A fegyverkezést, a hadsereg fenntartását és egészségügyi költségeit beleszámítva, egy-egy kínainak egy lejébe kerül naponta a háboru. A honvédelem eszméjétől lelkesített honfitársainktól bátran kérhetnénk ennek az összegnek az ötszörösét is. De nem tesszük. Azt akarjuk, hogy ez a háboru a lehető legnyugodtabb hangulatban érjen véget, ha

szabad magam így kifejezni. Legnagyobb gondunk az, hogy nagy városainkat meg tudjuk védeni a repültámadásoktól. A fronton nem féltünk semmitől...

— Legnagyobb csatáinkat már megvittuk, a nagy vihar már elvonult felettünk. Az ellenség azt hitte, hogy ha elfoglalja nagyobb városainkat, már meg is semmisített bennünket. Ebben tévedtek...

— Sőt, még tovább megyek és azt állítom, hogy még ha Kína háromnegyed részét foglalta volna el Japán, még akkor sem nyerte volna meg a háborut. Mert amilyen mértékben nyomulnak előre, abban a mértékben kell nekik felvenni a harcot hátul azokkal a támadásokkal szemben, amelyeket a fedezetükül visszahagyott csapatok ellen intéznek a rablóbandáktól támogatott területek lakói. Ezek a bandák megmutatták a kritikus pil-

Kiütés

Akik évek óta kiütésben szenvednek, újra visszanyerhetik nyugodt álmukat, ha Cadum kenőcsöt használnak, amely azonnal megszünteti a viszketést. Sok szenvedésnek veszi elejét, ha idejében használják Cadum kenőcsöt kiütések, sebek, pattanások, bőrpír, ruh. étvár, aranyér ellen.

lanatban, hogy fel tudják magukat áldozni a hazáért.

A harcotérben a reménység

— A japán szenved Kínában. Aki pedig otthon maradt, kénytelen összehuzni magát és nélkülöznie kell, hogy testvére éhen ne haljon a minden idők egyik legborzalmasabb háborujában...

— Nehéz volna híven vázolni azt, hogy milyen reménységeket fűztek a japánok a polgári lakosság bombázása és a nagy városok elpusztítása által keletkező demoralizáló pánikhoz.

— A háboru egyetlen lehetséges módja a frontharc, csak hogy igen sokba kerül. Erkölcsei szempontból pedig egyenesen kimerül ellenségünket. Már most is bátran mondhatjuk, hogy miénk az erkölcsi győzelem. És talán a végső győzelemtől sem vagyunk messze... Talán egy év múlva, mondjuk...

— És az sem lepne meg, ha polgárháboru, vagy forradalom törne ki támadóinknál...

El. N. Doherty

Állampolgársági bizonyítványt és román nyelvtudást kérnek az italmérőktől

Bucuresti, augusztus 8. Az alkohol-mo-nopól vezérigazgatósága rendeletet bocsátott ki, melyben megállapította a nagy és kismértékben üzött italmérés engedélyezésének feltételeit. A rendelet az engedélyek kiadását mindenekelőtt román állampol-

gársághoz köti és a folyamodótól a román nyelv tudását is megköveteli.

A rendelet nagy kedvezményt nyújt a szövetkezeteknek, midőn egy szövetkezet részére több italméresi engedély kiadását is megengedi.

Az angol gyarmatügyi miniszter váratlanul repülőgépen Palesztinába érkezett

A gyarmatügyi miniszter békére felhívó proklamációt intézett Palesztina lakosságához. „Palesztina mindkét nép otthona”

JERUZSÁLEM, augusztus 8. (Rador.) Malcolm MacDonald gyarmatügyi miniszter váratlanul Palesztinába érkezett repülőgépen. Miután megbeszélést folytatott a palesztinai angol haderők parancsnokával, a főbíróval és a rendőrfőnökkel és megtekintette Galileát és Samariát. MacDonald Máltán keresztül vissza utazott Londonba. Elutazása előtt kiáltványt intézett a lakossághoz, amelyben kijelenti, hogy igyekszik helyreállítani a békét Palesztinában az igazságosság alapján, mindkét nép számára, amelyek otthona Palesztinában van. Ebben az irányban Anglia fokozni fogja erőfeszítéseit a jövőben.

Londonban folytatja munkáját a felosztási bizottság

Jeruzsálem, augusztus 8. A palesztinai felosztási bizottság, mint már megirtuk, kedden, augusztus 2-án tartotta legutolsó ülését az országban. Ezzel az ülésen hallgatták ki Dávid ben Guriont, a Jewish Agency exekutívájának elnökét, Mose Shertokot, az Agency politikai osztályának vezetőjét, Josef Weizot, a Zsidó Nemzeti Alap szakértőjét és Lipschitzet, a Palestine Land Development Company szakértőjét. Szerdán, augusztus 3-án a bizottság háromhónapos tartózkodás után, elhagyta Palesztinát és Egyiptomra át visszautazott.

Malcolm MacDonald gyarmatügyi miniszter nemrégben az alsóházban közölte, hogy a bizottság minden valószínűség szerint augusztus 15-én kiegészítő kihallgatásokat fog tartani, amelyekre meghívják

a Londonban élő zsidó vezető egyéniségeket.

A Zsidó Nemzeti Alap és a cionista Actions Comité elnöke: M. M. Ussiskin a felosztási bizottság elé írásos memorandumot terjesztett, amelyben indokolja a felosztás elleni álláspontját. Ussiskint a bizottság nem hallgatta ki. A bizottság közölte vele, hogy hajlandó meghallgatni olyan nyilatkozatokat, amelyek a felosztási tervet kritizálják, de nem hajlandó elvi ellenvetésekről szóló nyilatkozatokat meghallgatására. Nem hajlandó továbbá javaslatokat meghallgatni, amelyek a Palesztina-kérdés másféle megoldására vonatkoznak, mint a felosztásra. Erre Ussiskin lemondott arról, hogy szóbeli kihallgatásra jelentkezzen a bizottság előtt.

STERN-féle ort. kóser vendéglő Oradeán

Str. N. Iorga (volt Zöldfa-ucca) 19. Országzserte elismert kitchin konyha, szolid árak, figyelmes kiszolgálás.

Transzilvánia vezető étterme, az utazó közönség kedvenc találkozóhelye. Lakodalmakra és bankettekre külön nagyterem.

ארטה. כשר

delő a főváros forrás miatt, át-ánlatok „Fog-Administrația resti, Str. Vándók.

KÖZGAZDASÁG

Módosították a végrehajtási törvényt

M. Constantinescu nemzetgazdasági miniszter elkészítette az 1930 június 11-én életbe léptetett kényszervégrehajtási törvényt visszavonó és módosító rendeletét és ezt őfelsége, a király elé terjesztette a szentesítés végett.

Az új törvény a következő fontosabb intézkedéseket tartalmazza:

Az ingatlanvégrehajtási kérések benyújtása alkalmával a hitelező köteles feltüntetni az ingatlan értékét. Ez az érték azonban nem lehet kisebb, mint a városi ingatlan jövedelmének tízszerese a városi ingatlanoknál, illetve nyolcszorosa a falusi ingatlanok esetében. A jövedelem megállapítására az adóhivataltok kimutatásai szolgálnak alapul. Az ingatlanvégrehajtási határozatokban ezt az értéket a bíróságoknak fel kell tüntetniük.

Az ingatlanárverés elrendelése esetében a hitelező köteles az árverési hirdetmény kiadását valamelyik újságot országos lapban és egy helyi jellegű lapban közzétenni. A hirdetményben feltüntetendő az ingatlan megnevezése, az adós neve, az árverést végző hatóság megnevezése, az árverés megtartásának helye, napja és órája.

Az árverési hirdetmény az árverés megtartása előtt öt nappal teendő közzé.

Az árverést minden egyes ingatlantestrel külön kell megtartani.

Az árverésen résztvevő vevők készpénzgaranciát tartoznak letenni. A privilegizált hitelezők, vagy jelzáloghitelezők, valamint az árverésre került ingatlan társtulajdonosai mentesülnek a bannatpánz letétele alól.

A likvidációs árat olyképpen állapítják meg, hogy a fentebb említett módon megállapított értékből 25 százalékot levonásba helyeznek.

Ha az első árverésen nem sikerül a likvidációs árat elérni, az árverést elhalasztják. Az újabb árverés 25 nap múlva tartható meg, azonban nem halasztható el 40 szabad nappal tovább.

Az újabb árverésen a likvidációs árat tíz százalékban csökkentik. Ha a likvidációs árat ezen a második árverésen nem lehet elérni, az árverést újabb határidőre halasztják el, mely alkalommal az ingatlant a legtöbbet ígérőnek ítélik oda.

Az új végrehajtási törvény intézkedései a folyamatban levő végrehajtási eljárásoknál is alkalmazandók, amennyiben az árverés napja még nem volt kitűzve, vagy az árverés elhalasztást nyert.

A meghozott végrehajtási intézkedések továbbra is érvényben maradnak. A hitelező azonban pótliággal beadandó kérelmében fel kell tüntesse az ingatlan értékét az új törvény szerint való kiszámítás szerint. A hitelező ezen kérését az adós tudomására hozták.

Az oradeai SZILÁGYI-féle orth. kóser zsidó fiuinternátus

felvesz az 1938-39. tanévre bentlakó és bejáró növendékeket. Az internátusban a tanulók okleveles tanárok gondos vezetése mellett teljes testi és lelki fejlődése biztosítva van.

Az intézet igazgatói Dr. SZILAS, zsidó liciumi igazgató és RADO PÁL kereskedelmi liciumi tanár

Elrendődők Oradea, Str. Delavrancea 17-bez forduljanak.

Kik nyertek az Inzestrare beruházási államkötvények legutóbbi sorsolásán?

Az 1934. évi 4 és fél százalékos beruházási kölcsönkötvények augusztus elsején huzásán, 1938. december 1-1 esedékességgel, a következő számokat húzták ki: hárommillió lejt nyert a 416.624 szám. Egy-egy millió lejt nyert az 1.195.122 és 1.318.062 szám. Egyenként 500 ezer lejt nyertek: az 1.149.036, a 2.832.239 és a 3.409.270 szám. Egyenként 250 ezer lejt nyertek a következő számok: 1.323.682, 1.365.904, 2.787.738 és 3.261.772.

Kisorsoltak továbbá egyenként 100 ezer lejt a következő 39 szám részére: 268844, 396153, 445510, 597469, 600783, 635446, 658047, 871063, 1052628, 1090676, 1127717, 1221814, 1308793, 1311798, 1417240, 1655307, 1774839, 1798499, 1868627, 1874164, 1882168, 2015553, 2018651, 2077327, 2268127, 2302026, 2376861, 2385811, 2577077, 2530150, 2880611, 2885216, 2903420, 2949512, 31127750, 3155366, 3179687, 3203010, 3560295.

(Folytatjuk).

A piac áthelyezése miatt felére csökkent a baiamarei kispiaei kereskedők forgalma

Baia-Mare, augusztus 8. (Az Új Kelet tud.) Újabb rendelkezésre kihelyezték a baiamarei heti és országos vásárokat a Kispiaeről, valamint a Cinteremből. Ez a rendelkezés úgy árusítók, mint a vásárló közönség részéről nagy ellenszenvvel találkozott, de különösen a kispiaei kereskedők között okozott nyugtalanságot.

A helyzet ugyanis az, hogy három évvel ezelőtt a város vezetősége szépségeti szempontokra hivatkozva a főtérről kitevette a vásárokat és azt szétosztotta a Kispiacon, a Cinteremben és különböző utcákra. Akkor a főtéri kereskedők mindent elkövettek a vásárok visszahozásáért, tüntető sztrájkot rendeztek, de minden kísérletük meddő maradt. Így sok kereskedő a kispiacon rendezkedett be.

A tejfeléket a Cinteremben árulták.

Most a polgármester úgy intézkedett, hogy minden sátor és minden más cikk árusítása kikerül a Szénatérre, míg a Szénatérrel a szénávársár a városotól másfél kilométerre lévő Bodonkuthoz, csupán a viszontelárusítók maradnak a Kispiacon. A rendelkezést már végre is hajtották és a legelső hetivásár alkalmával ötven százalékkal csökkent a nagy házbért és adót fizető kispiaei kereskedők forgalma.

Ezenkívül a bevásárlók is panaszkodnak, hogy képtelenek az olyan messzire kihelyezett piacra menni vásárolni és különösen a Vereviszi, vagy Lucaclu uca környékbeliek, akikről így két, két és fél kilométer távolságra van a piac. Sokan képtelenek a Kispiacon a viszont elárusítóktól beszerezni szükségleteiket, ami természetesen sokkal többbe kerül, mintha a termelőtől szereznék be. A falusi termelők részéről pedig siránkoznak, hogy képtelenek a jövőben áruikat behozni, ha a piacot nem hozzák a város belsejébe, de egészségi szempontból is szükséges az, mert a Szénatér jelen pillanatban olyan meleg és poros, hogy a tej egy-két órán belül megromlik, míg minden árut úgy ellep a por, hogy szürkévá teszi, míg a cinteremben pormentes volt a talaj és a Kispiacon köves, tehát sokkal pormentesebb.

A kispiaei kereskedők, a bevásárlók és az eladók közösen lépnek akcióba és a megyei prefektushoz folyamodnak panaszukkal.

Megkezdődik az italmérségi engedélyek árlejtszen való kiadása

Aradról jelentik: Rendeletét értelmében az 1932 előtt kibocsájtott közlelési italmérségi engedélyeket október elsején hatálytalanná bevonják és azoknak bérbeadására új árlejtést irnak ki. Ezt a bérleti árlejtést Aradon augusztus 16-án kezdik meg a pénzügyigazgatóság II. emeleti 20-as számú szobájában. Az aradi pénzügyigazgatóság szeszosztálya körlevelet intézett az egyes községek előjáróhoz, amelyben meghatározza, hogy egy-egy községben hány italmérségi engedélyt ír elő a törvény. A pályázóknak a következő iratokat kell mellékelniük

Eleterejének biztosítására...

Ha egy hármast URODONAL vésárol megkérlek, 9 kis URODONAL 25% ártárléttel.

URODONAL BIZTOSITJA EZEN MÉRGEK TÖKELETES ELTÁVOLÍTÁSÁT.

elsősorban meg kell akadályozni, hogy mérgező salakok szervezetében felhalmozódjanak. Mindenkinek tekintettel kell lennie arra, hogy a húgsav, urea, oxalsav, cholesterolin lerakódása a szervezetben, csökkenti az életerőt és a legsúlyosabb megbetegedéseket okozhatja.

A világ legismertebb tudósai ajánlják ezt a gyógyszer.

URODONAL

megakadályozza a túlzott húgsav képződést.

Kapható: Gyógyszertárakban és Drogeriákban

CHATELAIN KESZITMENY MEGBIZHATO MARKA

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, augusztus 9.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhangverseny, háztartási orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben sporthírek. Hírek. Előadás. 19.17: Gramofonlemez. (Franck César művel). 21.45: Szimfonikus hangverseny lemezekről. 22.45: Hangverseny egy éteremből. 23.45: Hírek angolul. Közlemények.

Jeruzsálem. Délután 6.30: Pontos idő, hírek. Az angol nevelés alapelvei. 8: Slom Zemach előadása a dolgozó Palesztináról. 8.20: Krein-koncert. E. J. Lewenson vezény. 8.50: Előadás a földművelés köréből. 9: Pontos idő, időjárás, hírek. 9.30: Az angol program keretében kamarazene.

Budapest I. 7.45: Torna, utána gramofon. 13.05: Hangverseny. Hírek. 14.30: Cigányzene. 19.35: Hárfa. 20.30: Magyar nótáest. 21.30: Székely mesék. 22: Hírek. 22.20: Zongora. 23: A rádió szalonzenekara. 0.10: Jazz.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból:

Paris Ptt. 21.15: Lemezek.

Prága. 21.55: Cseh filharmonikusok.

Luxemburg. 22: Wagner: Tannhäuser című operája.

Szerda, augusztus 10.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhangverseny, háztartási orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben sporthírek. Hírek. 19.15: Hangverseny. 20.40: Zongorahangverseny lemezei. Hírek. 21.15: Táncczene. 22.45: Zeneközvetítés egy éteremből. 23.45: Hírek németül és franciául. Majd: Közlemények.

Jeruzsálem. Délután 6.30: Pontos idő, hírek. A héber nevelés alapelvei. Dávid Zakai előadása az ég csodáiról. 8: D. Zakaj csillagászati előadásának folytatása. 8.20: A közimrach zenegyesület koncertje. 8.50: Mosz Bermann előadása. 9: Pontos idő, időjárás, hírek. 9.50: Az angol műsor keretében hangverseny.

Budapest I. 7.45: Torna, utána hangverseny. 11: Hírek. 13.05: Balalajkazenekar. Hírek. 14.30: Szalonzenekar. 17.15: Előadás. 18: Hegedű zongorakísérettel. 18.30: Előadás. 19: Táncclemezek. 20.30: Ennek zongorakísérettel. 21.25: Honvédzenekar. 22.30: Cigányzene. 23.45: Jazz.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból:

Szofia. 21.15: Verdi: Aida, opera.

Prága. 20.25: Smetana: Az ördög fája opera.

Varsó. 20.30: Szórakoztató zene.

Brüsszel. 21.30: Hangverseny. Rubinsten zongoraművész.

kérvényülkhoz: 1. Allampolgársági bizonyítvány, bizonyítvány arról, hogy az illető jó magaviseletű, betöltötte már a huszonötödik életévét és hogy az általa kérvényezett italmérséti számított előírások 100 méteres körzetben nincsen templom, lak tanya, vagy iskola. 2. A törvényszék által kibocsájtott erkölcsi bizonyítvány, amelyből kitűnik, hogy a pályázó nem követett el a jövedéki törvény 195-ik szakaszába ütköző vétséget. 3. Hatósági orvosi bizonyítvány arról, hogy a kímélésre szolgáló helyiség tiszta és megfelel az egészségügyi előírásoknak. 4. Bizonyítvány arról, hogy a kérvényező szóban és írásban bírja a román nyelvet. Az ajánlatot szabályszerű felblyegzés után zárt borítékban kell benyújtani a pénzügyigazgatósághoz. Csak olyan egyének pályázhatnak, akik legalább három évig laktak ugyanabban a községben.

Megoldult a kenyér Baia-Maren. Tudósítónk jelenti: Az ármegállapító bizottság a napokban foglalkozott az új maximális árak megállapításával, amelynek során a kenyérenél átlagos egy és fél, két lejes csökkentést hozott, míg a liszt egy lejjel olcsóbbodott. A többi közlelési cikkék árai maradtak az előzőek. A liszt ára kicsinyben kilónként: 0-ás 10 lej, 2-es 9.50 lej, 3-as 9 lej, 4-es 8.50 lej és 6-os 6 lej, nagyban 50 banival olcsóbb. A kenyér ára: luxus kenyér 9.50 lej, fehér 8.50 lej, barna 6 lej, roz 6.50 lej.

Ingyenes kispiaei kirándulás Bucurestibe és Constanțara. A Kispiaei Szövetség Cluj-i fiókja az alábbiakat hozza a tagok tudomására: 1. A Munkügyi Minisztérium megbízásából a Kispiaei Szövetség augusztus 14 és 15-én egy kirándulást rendez Bucurestibe és Constanțara. Az utazás teljesen ingyenes. Egy éjszakát díjmentesen alszanak Bucurestiben az Otthonokban, vagy kasszánnyakban. A három napi ellátásról a résztvevők kötelesek gondoskodni, esetleg olcsó étkezést kaphatnak az Otthonokban. Clujról, 12 iparos vehet részt. A bejelentést legkésőbb kedd, augusztus 9-én déli 12 óráig meg kell tenni a fióknál, Cluj, P. Cuza Vodá 16. II. emelet. 2. A szerelő szakosztály csütörtökön, augusztus 11-én este 7 órakor gyűlést tart. 3. A grafikai szakosztály gyűlést tart csütörtökön, augusztus 11-én este 7 órakor. Mindkét ülés a fiók helyiségeiben lesz megtartva.

A gyűjtések szabályozása

Bucuresti, augusztus 8. A munka-, egészségügyi és társadalomvédelmi minisztérium rendszabályozta a bármilyen formában eszközlendő jótékonytárgyat a következő elbírálás szerint: Gyűjteni csak árviz, vagy tüzkárosultak, templomok, népfüzdők, kórházak, vagy más társadalomvédelmi intézmények és elhalt személyiségek emlékműveinek számára lehet.

MEGJELENÉS AZ ÚJ KELET LELKÉ: HIRDMENYEN AZ ÚJ KELETBEN

Prága, au név, amely Dachau emlakik a zsidó getlen Auszka bűnében gyónának e tén a dachnyegetőznék dő szó nélkül lom rendel Bécsbe utaz emelkedő sz cellár legködeklődik, tu chauban va

Dachaubazött: Schma Hornbosten, igazgatója, henberg herganatikus mekei, Al front rend Skubl rend volt párizsi aereg gyan chaui inter Konzentráci csaras, mi rom, vagy roskától, van Münchevet rajta va, az emb és miután táborhoz ve lák hirdeti „Konzentálveszedele

Ezen a dött, amely a paragon tábor csin fogadására ben a tábor teték. Az pillanatban foglyok jav nehézmunk tuel kivéte ság irodájá gi és lichte valamint a máci-és k valamennyi nak. A táb dióleadója, amelyben rok fölött rendszám

A tábor árammal t körül, ezer rités, amel van telítve különleges megvedőráb kál ezen a amely a n távolságra rokkal ell ket ugyan drótsővény valamelyik tábor sziré Wittelbach lyén, amel táborral, v kusan jele chen közö kapnak.

A tábor resztő. A

KONZENTRATIONSLAGER

DACHAU 3 K.

Egy francia újságíró meglátogatta az ausztriai politikai foglyok szörnyű internálótáborát

Prága, augusztus 8. Ausztriában nincs név, amely oly borzalmat váltana ki, mint Dachau emlegetése. A Gestapo emberei, akik a zsidóság, királyhűség, vagy a független Ausztria érdekében kifejtett munka bűnében vétkesnek talált osztrákok vagy onának elközbásával foglalkoznak, tüstént a dachau koncentrációs táborral fejegetőznek, mihelyst valaki nem hajlandó sző nélkül alávetni magát a náci-uralom rendelkezéseinek. S ha az idegen Bécsebe utazik és az elmúlt Ausztria kiemelkedő személyiségei, Schuschnigg kancellár legközelebbi munkatársai iránt érdeklődik, ugyanazt a választ kapja: Dachauban vannak.

A dachau névsor

Dachauban vannak elzárva többek között: Schmit volt bécsi főpolgármester, Hornbosten, a miniszterelnökség politikai igazgatója, Ludwig miniszter, a két Hohenberg herceg, Ferenc Ferdinánd morganatikus házasságából származó gyermekei, Alexander kapitány, a hazafias front rohamcsapatának parancsnoka, Skubl rendőrségi államtitkár, Ausztria volt párizsi követe és ujjában egy egész sereg gyanussá vált osztrák náci. A dachau internálótábor, hivatalos nevén: Konzentrations-Lager Dachau 3. K. mozsaras, műveletlen területen fekszik, három, vagy négy kilométerre Dachau városától, amely viszont 18 kilométerre van Münchenből. Egy kis folyó: Amper vezet rajta keresztül. Münchenből elindulva, az ember megkerüli Dachau városkát és miután áthalad két híd alatt, eljut a táborhoz vezető egyetlen utra. Nagy táblák hirdetik itt:

"Konzentrationslager Dachau 3 K. Hatalmas védelem. Felszólítás nélkül lőnek."

Közel 20 ezer lakó és személyzet a dachau táborban

Ezen a helyen régen lőszergyár működött, amely 1918-ban megszünt. 1933-ban a paragon heverő épületekből internálótábort csináltak, amely 7000 személy befogadására volt alkalmas. Az elmúlt évben a tábor hatalmas mértékben kibővítették. Az őrszemélyzetet beszámítva, e pillanatban közel huszezer ember él itt. A foglyok javarésze ausztriai. Valamennyen nehéz munkát végeznek, pár öreg intellektuel kivételével, akik a tábor-parancsnokság irodájában dolgoznak. Az oranienburgi és Lichterfeldi koncentrációs táborok, valamint a moabiti börtön, ahová a nagy náci- és kommunista foglyokat zárják, valamennyien a dachau táborhoz tartoznak. A tábornak vasutállomása van, rádióadója, krematóriuma és temetője, amelyben többszáz halott nyugszik. A sírok fölött egyszerű plaket és azon egy rendszám jelzi a temető lakóinak kilétét.

Háromszoros villamos dróthuzal

A tábor háromszoros, villamos árammal telített dróttal ellátott fal veszi körül, ezen belül egy háromszoros drótkerítés, amely ugyancsak villamos árammal van telítve. München felől a fal nincs különleges védőeszközzel ellátva. Minden megvedőrában 12 katonából álló járőr jár ezen a vonalon. A tábor tulsó oldalán, amely a mezőre nyílik, egymástól rövid távolságra gépfegyverekkel és reflektorokkal ellátott tornyok állanak, amelyeket ugyancsak háromszoros elektromos drótvédelem köt egymással össze. Mihelyst valamelyik fogoly eltűnését észreveszik, a tábor szirénája bugni kezd és a müncheni Wittelbach palotában, a Gestapo székhelyén, amelyet földalatti kábel köt össze a táborral, villamosjelző készülék automatikusan jelenti az eltűnést. A Dachau-München közötti ut órei azonnal értesítést kapnak.

A tábor élete

A táborban reggel öt órakor van az ebérszűk. A foglyok kávé és egy darabka

fele kenyert kapnak. Minden három napban egyszer néhány gram margarin is járul a reggelihez. Azután munkára viszik őket, náci indulók, éneklése közben. Az éneklés kötelező. Délben 12 és 2 óra, valamint este 7 óra között az ebédet és vacsorát a legnagyobb csendben kell elfogyasztani, hogy a rádiókészülék által továbbított politikai beszédek „zavartalanul élvezhetőek” legyenek. A foglyok közül egyeseket építkezéseknél, mocsarak lecsapolásánál foglalkoztatnak, mások műhelyekben dolgoznak, az SS ruházati felszerelésén. Minden ellankadás, figyelmetlenség szigorú büntetésben részesül. Bottal és puskatussal verik a foglyokat. A legvadabb módon a zsidókat verik.

Amíg az új fogolyból rendes lakó lesz

A Dachauban bezárt osztrák személyiségeket lenyirták, majd rájuk adták a tábor szürke egyenruháját, amelynek hátán három függőleges vonallal jelölték meg.

Ezután felsorakoztatják őket a parancsnokság előtt, ahol mozdulatlanul kell órák hosszat állniok a teljes végkimerülésig. Akkor azután fecskendővel lelocsolják és karcserbe zárják őket. A karcserben, ahol se mozogni, sem leülni nem lehet, három napot töltenek el vak sötétben és csaknem minden táplálék nélkül. Csak ezen szörnyű bevezetés után kerülnek az újonnan jöttek a tábor „rendes” foglyal sorába.

Egy fiatalember, akinek sikerült ebből a pokolból kimenekülnie, a következőket mondotta a tábor meglátogató francia újságírónak:

— Ha nem sikerül a határon átszökni, öngyilkos leszek. Inkább a halált várom, mint azt, hogy még egyszer oda visszakerüljek.

Az újságíró csodálkozását fejezte ki afölött, hogy a fogoly nem beszél gyűlölettel elnyomóról.

— A gyűlölet is meghal Dachauban — hangzott a válasz. Ott csak azt szégyenli mindenki, hogy embernek született.

MATÓL! NAGY PREMIEREK! THALIA MOZGÓ

POPEYE TENGERSZ KALÓZ RAJZFILMJE, az

Ali Baba és a 40 rabló

Ezenkívül: Popeye mint mentő, Az anyakönyvvezetőnő, Betty Boop és a macskák, Silly Simphon: A pók, A mostohagyermek, A szerelmi riválisok, Lopez zenekara, Journal. Előadások: 3, 5, 7, 9 órákor. Lei 12, 19 és bélyeg. PREMIER!

Egy vasuti tolvaj kidobta a kalauzt a robogó vonatból

Másodosztályu bérlettel utazott a vasuti zsebmetsző

BUCURESTI, augusztus 8. A 401-es számú személyvonatot, amely 1937 órákor indult el a fővárosból Cluj felé Predeal után, a nyílt pályán leállították, mert egy tettenért zsebmetsző kidobta a mozgó vonatból Curcioa Vasile kalauzt. A hírtelegen megállás folytán az ékezőkocsi tengelytörést szenvedett. A tolvajt különben sikerült elfogni. Neve Wilhelm Savobuschi másodosztályu bérletjegy felett rendelkezik, amit Satu Mare-n adtak ki. A zsebmetszőt letartóztatják, Curcioa nem szenvedett súlyosabb sérüléseket.

Százhuszonegyezer lejt loptak el ismeretlen betörők a cluji betegsegélyző pénztárból

A neolog zsidó templom udvaráról létrával másztak be az első emeleti nyitvafelejtett ablakon a kasszaifurók

Cluj, augusztus 8. Vasárnapról hétfőre virradó éjszaka vakmerő betörés történt Clujon. Ismeretlen tettesek behatoltak a betegsegélyző pénztár helyiségeibe, felszították a Wertheim-kasszát, amelynek 121 ezer lejnyi tartalmát magukkal vitték.

Reggel hét órakor, amikor a takarító személyzet a pénztárszobába belépett megdöbbenve vette észre, hogy a három Wertheim-kassa közül az egyiknek aajtáján nagy lyuk tátong. Mikor közelebb mentek a kasszához, észrevették, hogy néhány iraton kívül egyetlen lej sincs benne.

A bűnügyi rendőrségtől maga dr. Draghiciu igazgató detektivek kíséretében a helyszínre sietett, ahol már az első pillantásra nyilvánvalónak látszott, hogy a betörést csakis nagy gyakorlattal rendelkező hivatásos betörő követte el, aki ráadásul alaposan tisztában volt a viszonyokkal. Ezt bizonyítja, hogy a szobában lévő három Wertheim kassa közül éppen azt törte fel, amelyben a pénz állott. Sőt pontos értesülése lehetett arról, hogy szombaton nagyobb összeg folyt be a betegsegélyzőpénztár kasszájába, mert az inkasszások szombaton adták le a

beszedett illetekeket.

A betörők egyébként zavartalanul dolgozhattak, mert amilyen forgalmas ez a hely hétköznap délelőtt olyan elhagyatott volt a hétvégi késő esti órákban. Az épületben csak a házmester tartózkodott. Mindenesetre a betörő szakavatottságára vall, hogy a házfelügyelő éberségét kikerülve nyugodtan el tudta, vagy tudták végezni munkájukat. A kassa aajtáját ugyanis a farkasfog nevű, jólismert és a betörők által gyakran használt alkalmatlansággal nyitították fel, amely nem lehetett könnyű és gyors munka. A szakértők véleménye szerint tekintélyes időt vesz igénybe, míg a villanyfúróval előbb részt ütnek a farkasfog számára, amellyel aztán, kiut valami konzervnyitóval kör alakú nyílást metszettek a masszív Wertheim kassa aajtáján.

A nyomozó hatóságok feltétele szerint a betörők a szomszédságban lévő neolog zsidó templom udvarán át jutottak a betegsegélyző épülethez, amelynek falához létrát állítottak és azon másztak be a nyitott ablakon keresztül. A szoba, ahová először beléptek, a pénztárszobával közvetlen szomszédságban van. Ez azonban már

nem okozott gondot a betörésnél, mert a szobák közötti ajtókat nem szokták bezárni. A betörő zavartalanul működött a Wertheim-kassa aajtáján és anélkül, hogy a házfelügyelő meghallotta volna, sikerült elhagyni az épületet. Ez nem lehetett egészen könnyű feladat, mert a pénztárban csupa érempénzek voltak és a 121 ezer lej tekintélyes súlyával megnehezítve kellett leegyensúlyoznia az ablakhoz támasztott létrán.

A nyomozó hatóságok egyelőre még nem közlik a nyilvánossággal a betörők kilétére vonatkozólag kialakult feltevéseiket, mert ez megnehezíthetné a nyomozást, amelyet maga dr. Draghiciu bünyűi igazgató irányít. Egyelőre csak annyi bizonyos, hogy az elvégzett munka nem diltáns betörő kezére vall. Lehetséges, hogy nem is cluji követte el a betörést, mert a vaskassa felnyitása a cluji alvilágban nem tapasztalt „mestermunkára” vall.

Az állam rehabilitálása

A román kormány intézkedéseit olyan tekintély veszi körül, mint még soha. Nem csak hogy nem folynak a tiltakozás hullámai, amelyeket renitensek és elégedetlenek szőnek a háttérből, de ellenkezőleg, mindenki igyekszik alkalmazkodni és alávetni magát felsőbb irányításoknak. Mert ezuttal minden, ami felülről jön, a felelősség és objektívitás bélyegét viseli magán, ami a hivatalos intézkedéseknek teljes és ellentmondást nem tűrő autoritást kölcsönöz. Mi a magyarázata e kollektív beállítottságnak a kormány bármelyik megnyilatkozásával szemben? Az egyik kézenfekvő: A közigazgatási ügyek központi irányítását a román állam teljes presztízse fedli. Az állam presztízse az előző korszakban igen sok törést szenvedett. A politikai csúszások és izületemberek azt hitték, hogy az állam passzivitásra és beletörődésre van ítélve, arra, hogy az összes terheket viselje és egyszerű eszköz legyen a „mindenható” pártemberek kezében. Az államhatalom fényének szomorú fogyatkozásai nem voltak tovább tűrhetőek. A teendők sokrétűsége, a nemzetközi pénzügyi válság bonyodalmai, amelyek aláásták a zárt gazdasági autarchiákat is, a tőzsdéértékek ingadozása kényszerítették az államot, hogy lépjen ki tartózkodásból, lásson hozzá a jogok megvédéséhez és erőteljes akciókat kezdeményezzen a helyzet megjavítására. Az államnak ez az öntudatra ébredése általános meglepetést keltett. Az intervencionizmus nemcsak, hogy teljesen jogos akkor, amikor nincs többé fék, amely a közelet irányításában eredményesen folyhathna bele, de ezt a beavatkozást csaknem az összes termelő vállalatok kívánják, mert biztosítani akarják munkaképességüket, állandósítani és racionalizálni az árumennyiséget és minőséget. Az egységes irányítás szükségese vált érezhetővé, hogy a gazdasági értékek ne jussanak valamely vezetés bizonytalanságba. Új szellem érezteti hatását a kormány államalkotó tevékenységében. A legutolsó polgár is saját kezdeményezéséből előlegezi a hitelt, amelyre az államnak szüksége van, hogy teljes sullyal biztosíthassa a gazdasági egyensúlyt és összes polgárainak prosperálását. Az állam rehabilitálása ily módon kétségtelen szükségességnek látszik.

A Regale-cigaretta új ára

Bucuresti, augusztus 8. A kartonos és kartonnélküli Regale-cigaretta ára máától fogva darabonként 1.70, illetve 1.50 lej lesznek.

Constantában kiköltözt a legszebb olasz luxushajó

Bucuresti, augusztus 8. Constantában ma költött ki Olaszország legszebb luxushajója, a Victoria olasz gőzös, amelynek fedélzetén számos előkelőség taratózkodik. A kirándulók nagyrésze különvonaton a főváros utazott, a többiek a tengerpartot tekintik meg.

SPORT

Augusztus 21. és 22-én Targu-Muresen lesz a zsidó sportegyesületek bajnoki uszóverseny a Révész Béla Ben Cion kupáért

Cluj, augusztus 8. (Az Uj Kelet tud.) A pár hét előtt Oradea megtartott Makkabi konferencián a Makkabi kerület bajnoki uszóversenyének rendezésére az oradeai Makkabi vállalkozott. Az elmúlt hét végén azonban az oradeai Makkabi lemondani volt kénytelen a rendezésről, miért is a kerületi Makkabi Szövetség elnöksége a targumuresi Makkabihoz fordult, kérve, rendezze meg a Révész Béla által alapított Ben Cion Kupáért kiírt bajnoki uszótornát.

A vasárnapi cluji uszóversenyen, amint más helyen közöljük, résztvett a targumuresi Makkabi gárdája is, amelynek vezetője,

Békés mérnök, aki nemrég vette át a Makkabi uszószerkezetét a vezetői és nagy lendülettel fogott hozzá Targumures uszósportjának fellendítéséhez, tárgyalásokat folytatott a Makkabi kerület elnökével és közölte, hogy a targumuresi Makkabi önképe szívesen vállalkozik a Ben Cion Kupa verseny rendezésére. Ezek után megállapítást nyert a verseny időpontja is, amely szerint ez augusztus 21. és 22-én, vasárnap és hétfőn lesz. A verseny hivatalos kiírása még a napokban mind a Makkabi kerület, mind a rendező egyesület részéről megtörténik.

Sajnálatosan rossz időben, kellő érdeklődés híján is remek uszóversenyt rendezett Clujon a CAC

A versenyen résztvett targumuresi Makkabi uszók komoly sikereket értek el

Cluj, augusztus 8. (Az Uj Kelet tud.) Az utóbbi időkben huzamosan tartó kedvező időjárás vasárnapra, sajnos, hidegre fordult, amely így kellemtlenül zavarta a CAC behirdetett országos uszóversenyt. A rossz idő miatt alig százan voltak kíváncsiak a különben remek versenyre, amelyen a CAC, az Universitatea, Haggibbor, UEC, valamint a bucaresti Viforul Dacia, a Targumuresi SE, a targumuresi Makkabi és a Mures versenyzői vettek részt. A verseny nyitóját az MSE gárdája adta, amelynek kitűnő uszói az összes jelentős számokat fölényesen nyerték. Kellően meglepetést keltett a targumuresi Makkabi szereplése. A targumuresi zsidó uszók komoly tehetségről és foglalkoztatottságról tettek tanúbizonyságot. A verseny keretében jelentős sikereket értek el. A cluji Haggibbor a versenyen a két Sebestyén képviselte. Mindkettő első helyen végzett számában. Eredmények:

50 m fiugyermek hát: 1. Langa Mures 43.8 mp, 2. Kiss CAC 48 mp, 3. Gálffy CAC 55.1 mp.

50 m leánygyermek mell: 1. Lengyel Viforul Dacia 49.8 mp, 2. Czitrom Makkabi 50 mp, 3. Bucur Mures 50.3 mp.

100 m férfi gyors: 1. Czimás CAC 1:06.3 p. kerületi rekord, 2. Békés CST 1:07.4 p, 3. Veres CST 1:11.4 p.

100 m férfi hát: 1. Aranyossi CST 1:18.4 p, 2. Örvössy Napoca 1:35.3 p, 3. Moldoveanu Mures 1:37.3 p.

400 m női gyors: 1. Tamas Mures 7:59.6 p, 2. Grünfeld Makkabi 8:32.2 p.

50 m fiugyermek mell 12 éven aluliak számára: 1. Sebestyén II Haggibbor 47.8 mp, 2. Cimpoa Mures 55.9 mp, 3. Lazareanu II Mures 1:03 mp.

50 m fiugyermek mell 16 éven aluliak számára: 1. Langa Mures 44.6 mp, 2. Szegő Mures 49.1 mp, 3. Turcu Mures 50.2 mp.

400 m férfi gyors: 1. Kelemen CST 5.50 p, 2. Jordáni CAC 6:23.3 p, 3. Györfly CAC 6:44 p.

100 m női mell: 1. Koba Mures 1:42.6 p, 2. Perlaky CST 1:47 p, 3. Selényi CAC 1:48 p.

100 m női gyors: 1. Tamas Mures 1:34.4 p, 2. Grünfeld Makkabi 1:55.2 p, 3. Pásztor Mures 2:16 p.

3x100 m férfi vegyes staféta: 1. CST I csapata 3:48.4 p, 2. CST II csapata 4:11.1 p, 3. Cluji kombinált 4:21.2 p.

50 m ifjúsági gyors: 1. Stürzer CST 29.4

mp, 2. Szilágyi CST 31.1 mp, 3. Fülöp II CST 41.5 mp.

100 m női hát: 1. Perlaky CST 1:41.1 mp, 2. Koba Mures 1:44.1 p, 3. Jakabovics Makkabi 1:51 p.

100 m férfi mell: 1. Békés CST 1:19.8 p, 2. Czimás CAC 1:25 p. kerületi rekord, 3. Jenel CST 1:27.6 p.

50 m női gyors: 1. Tamas Mures 37.8 mp, 2. Grünfeld Makkabi 1:53.2 p, 3. Pásztor Mures 52.9 mp.

50 m fiugyermek gyors 12 éven aluliak számára: 1. Lazareanu II Mures 45 mp, 2. Cimpoa Mures 48 mp, 3. Ferdinand CAC 59 mp.

50 m fiugyermek gyors 16 éven aluliak számára: 1. Fritsch Makkabi 33.2 mp, 2. Gálffy CAC 34 mp, 3. Lazareanu Mures 36.3 mp.

200 m H. mell: 1. Sebestyén I Haggibbor 3:19 p, 2. Kiss CAC 3:28. p, 3. Fratila Mures 3:31 p. Versenyen kívül Aranyossi 3:05 p időt uszott.

4x100 m gyors staféta: 1. CST I csapata

Népes mezőny, közepes eredmények a CAC atlétikai versenyén

Cluj, augusztus 8. Vasárnap délelőtt és délután rendezte a CAC országos atlétikai versenyét, melyen számos kiváló vidéki és fővárosi atléta jelent meg. Az eredmények azonban átlagban mérsékelték. A legjobb eredményt Nemetz, a CAC fiatal közpályafutója érte el, aki a 400 méteres síkfutásban 52.6 mp-el új országos ifjúsági rekordot állított fel. Eredmények:

100 m síkfutás: 1. Dejenariu CAC 11.2 mp.

1500 mp: 1. Nistor Esta Sun 4:35.7 p.

Távolugrás: 1. Kruppka Esta Sun 602 cm.

200 m síkfutás: 1. Dejenariu CAC 22.7 mp.

SIEMENS-FILM MŰVÉSZET

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Kedd, szerda: Közkiánatra a Mazurka, főszerepben: Pola Negri.

AZ URANIA MOZGÓ MŰSORA:

Atalános közkiánatra! Hindu siremlék. Szencziócs kiállítású film, mozgalmas tartalommal, főszerepben: La Jana, Gustav Diesl, Theo Lingén.

AZ EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Szencziócs szencziócsja, — a világ legnagyobb, legjobb és legszebb filmremek:

I. Orgona virágzás. Jeanette MacDonald, Eddy Nelson. II—III. Micky Mausok. IV. Híradó. Csütörtöktől: Mária királynő öfélége temetése. Jön: John Wayne.

A transzilvániai zsidók és utazó urak találkozóhelye Clujon az újonnan nyílt „CARMEL“ orth. kóser étterem és büfé
Calea Regele Ferdinand 33. Regal kávéházzal szemben. Szíves pártfogást kér a Satu-Mare-ről elszármazott KESZTENBAUM-család. Pensió rendszer.
Az orthodox rabbitanács felügyelete alatt.

(Békés, Veres, Mészöly, Kelemen) 4:34.4 p, 2. CAC (Bundialek, Czimás, Jordáni, Györfly) 4:54 p, 3. CST II csapata (Fülöp II, Stürzer, Szilágyi, Tóth) 5:07 p.

Az uszószerkezet végeztével két vízpoló-mérkőzést játszottak a következő eredménnyel:

Universitatea—CST II 6:5 (5:3), vezette Nagy. Góldobók: Orosz (4), Hartig (2), illetve Kohh (2), Kovács (2) és Kádár.

CST—CAC 4:2 (2:1), vezette Nagy. Góldobók: Daróczi (2), Veres és Aranyossi, illetve Czimás és Báza (4 méteresből).

Vízisportok

Wembley. Az uszás Európa-bajnoki versenyén során a 100 m gyors középfutamainak eredményei: 1. Fischer német 1:00.4 p, 2. Hoving holland 1:01 p, 3. Körösi magyar 1:01.2 p, 4. Borg svéd, 5. Wainwright angol. Második középfutam: 1. Csik magyar és Heibel német 1:01 p, 2. Tandberg norvég 1:01.4 p. Vízpolóeredmények: Németország—Anglia 6:0 (4:0), Magyarország—Olaszország 9:0 (4:0), Belgium—Hollandia 4:4 (3:3).

U—CIAC bajnoki vízpolómérkőzés lesz ma a cluji strandon. Minthogy ezen dől el a bajnokság sorsa, a mérkőzést bucaresti bíró vezeti.

Labdarúgás

Cluj. Victoria—Echo 4:2 (2:2), edzőmérkőzés. Góllövők: Pelean II, Capusan, Szántay, Cocuban II, illetve Bindás és Pop.

Timisoara. Chinezul—Ripensia 2:2 (1:0). Barátságos, 1500 néző. Bíró Chicin. A Chinezul győzelmet érdemelt volna. Góllövők: Malita és Klimek, illetve Schwartz és Dobay.

Arad. C.A.A.—Unirea 3:0 (1:0). Tricolor—Juventus 6:1 (1:1).

Ökölvívás

Tommy Farr 750 font kártérítést köteles fizetni a menedzsernek, mert nem állt ki egy évvel ezelőtt Schmeling ellen. A hírek szerint Farr nem akar fizetni. Szerinte a boxszövetségnek nincs joga rá ilyen súlyos büntetést kiszabni.

A THALIA MOZGÓ MŰSORA:

Nagy premier! Ali baba és a 40 rabló. Popeye a tengerész. Rajzfilm. Ezenkívül: Popeye riválisok. Anyakönyvvezetőnél. Betty és a macskák, Silyi Simphoni: A pók, A mostoha gyermek, Popeye mint mentő, Két zenés film, Journal.

Csütörtökön kerül bemutatásra a Léthatalan embergép a műsor keretében.

A CAPITOL MOZGÓ MŰSORA:

1. Premier! A nő és a pénz. Főszereplők: Barbara Stanwick és Robert Young.
2. A film előtt: Boldogult Mária királyné temetéséről készített film, mely 350 méter hosszú és a legérdekesebben mutatja be a nagy királyné utolsó útját. 3. Uj világhírűd.

Csehszlovákia rendezte meg a kisantant repülőversenyt. Bucurestiből jelentik: A kisantant repülőversenyt ebben az évben Csehszlovákia rendezte meg augusztus 27 és szeptember 4. között. A versenyzők Prágából indulnak és ott lesz a cél is. A pilóták körberúllik mind a három kisantant államot és 100 kilométeres átlagteljesítményt kell hogy átszóljanak. Külön kategória van katonai és polgári pilóták számára.

Szaporítják a katonai bírák számát. Bucurestiből jelentik: A katonai bíróságok ügyvezetése menetének meggyorsítása végett a katonai vizsgálóbírók számát felemelik és beárválják a nyugalmazott hadbírókat is.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelképek levelet csak úgy továbbíthatunk, ha portafélszámot mellékelve van.

Kiadó november 1-re magasföldszinti, uccai 3 szoba, előszoba, fürdőszoba lakás. Érdeklődni Str. Rudeanu 1, (volt Str. Surda). Háztulajdonosnál.

JÁHRZÉKETALE alumíniumból tetszőt, kislak, egyszemélyes 150 lej, kétszemélyes 250 lej. Megrendelésnél zsidó dátum közlendő. Boros papírkecskedés, Cluj.

Paraszt-teljeszámához tökéletesen értő segéd felvétetik. Réger Fülöp Cluj.

Kisebb harisnyagyár, amely biztos egzisztenciát nyújt, egészségi okból eladó. Cim a kiadóban.

Segéd a konfekció és szövetszakmából, ügyes eladók ajánlataikat Fibra Petrosani címre küldhetik. Kirakatrendezők előnyben.

Textilkereskedő állást keres. Divat, rövid-áru és konfekcióhoz is ért. Schächter Martin Cluj, Str. Ion Ghica 6/a. „Jömejjelenség” jelige.

Svájca utazom f. hó 15-én. Komoly megbízásokat vállalom. Cim a kiadóban.

Kiskereskedők, kisiparosok kötelező könyvvezetését jutányosan vállalja autorizált könyvelő. Cim a kiadóban.

Kertész vállal: parkírozásokat, virág átültetéseket, gyümölcsfák gondozását, konyhakert, méhészet vezetését, bármilyen kertmunkát a legnagyobb felelősséggel. Vidékra is megy. „Pontos” jellegre a kiadóba.

Keresek főzéshez értő zsidónőt, ugyanoda kis gyermek mellé német leányt. Dr Grösz, Somcuta Mare.

Kétszobás komfortos lakást keresek szeptember 1-re. „Szeptember” jellegre a kiadóba.

Középkori tisztviselő megnősülne, vagy kereskedő családba menősülne. Komoly ajánlatokat „Megértő élettárs” jellegre a kiadóba kérek.

A cluji Zsidó-kórház

ez év október havában két éves, intézeti belakással és ellátással egybekötött

ápolónői és gondozónői

tanfolyamot tart. Jelentkezés és felvillagosítás:

SPITALUL EVREESC, CLUJ.

Hawai erőse

A távolkelet lágáboru mag lódés középpont Hawai szigetén Egyesült Állam posan megerős amelyre Japán kétségtelen, h konfliktusnál tós szerepet j Ezidőszert

és ebből legalá dás, hogy mit ni, ha Japán r be kell venni, olyan van, ak azük évtizedek akkor, amikor rait a japán b Beavandorióktól kább bizonytal már Hawaiban amely fajtáján örízte, de me angoiul beszél vette. Ezek ké nős módon ki mus, amely a lehet az amer

Hawai külö geri erőtítmén hogy a világo ri erőtítmény. z. Rengeteg l A legelhárító

íyekték el és tosították azo ágyukat ugy esetén a sziget nem elképzelh mellett erre a hessen. A szá a sziget egyes távolra ter lyekték el. Eze hozzik Hawai dítmenyek egé fölszerelték m tölkel, nem i alattjáró állom

Ennek ellen gondot okoz mert tudják, tetlen ennek a eredményes m egyetlen bomb gázbombákat hatatlan katas

— IDŐJÓŠ váltakozó fel anyhe észak lassu hősülly bőségesebb m szeiben és a

— Magános francia frank restiből jelent léseit intéző b ban nem ad francia frank. font kiutalásá

— Orgonav szebb filmje r

— Viszontv Baia-Mareról érkezt a sa a bala-marei avomozás vég van Teofil ne ki magát és marei Phönix hogy a diplo kor azonban mert Moldova életl álmérnöke a b nagy részét m a cég nevébe alapján kölcs Később siker lenleg a satu tölti vizsgálat feljelentését zt állítja, h Markovics sz hanemüje ma vissza és vé az értékét n ruhát karhat ből és vigyék

HIREK

Hawai, a világ leg-erősebb sziget-vára

A távolkeleti helyzet, amely eljövendő világháború magvat rejti magában, az érdeklődés középpontjába állította már tobozópénz Hawai szigetét, amely az északamerikai Egyesült Államok birtoka és rendkívül alaposan megerősített flottatámaszpontja, amelyre Japánnak nagyon válik a foga és kétségtelen, hogy egy esetleges távolkeleti konfliktusnál Hawai szigete rendkívül fontos szerepet játszik majd.

Ezidőszent 400.000 lakosa van Hawainak és ebből legalább 150.000 japán. Nagy kérdés, hogy mit fog ez a 150.000 ember csinálni, ha Japán megtámadja Hawaiit. Figyelembe kell venni, hogy a 150.000-ból alig 40.000 olyan van, aki Hawaiiban született. Nagyrészt évtizedekkel ezelőtt vándorolt be, még akkor, amikor Amerika nem zárta le határait a japán bevándorlók elől. Ezekből a régi bevándorítottoktól nincs mit tartani. Annál inkább bizonytalan, hogyan viselkedik majd a már Hawaiiban született második generáció, amely fajtájának minden sajátosságát megőrizte, de már amerikai formák között él, angolul beszél és a „modern” szellemet is átvette. Ezek között az emberek között különösen módon kifejlődött egy japán nacionalizmus, amely adott esetben komoly problémát lehet az amerikai hatóságok számára.

Hawai különben Amerika legerősebb tengeri erődítménye és bátran el lehet mondani, hogy a világon alig van ennél erősebb tengeri erődítmény. Béke idején 20.000 katona őrsz. Rengeteg léghajító úteg van a szigeten. A léghajító útegeket a hegyek tetején helyezték el és elsőrangú kábelhálózatokkal biztosították azok központi irányítását. Az ágyukat úgy helyezték el, hogy támadás esetén a sziget minden részét védhetik. Csaknem elképzelhetetlen, hogy ilyen megerősítés mellett erre a szigetre ellenséges haderő lépessen. A szárazföldi erődítményeken kívül a sziget egyes öbleiben a parttól bizonyos távolságra tengerparti drótkadályokat helyeztek el. Ezenkívül igen erős légiraj is táborozik Hawai szigeten, amelyet még az erődítmények egész sora véd és nagyszerűen felszerelték munícióval, légikikötőkkel, nem is beszélve a hatalmas tenger-alattjáró állomásról.

Ennek ellenére Hawai védelme komoly gondot okoz az amerikai hadvezetőségnek, mert tudják, hogy bármennyire elképzelhetetlen ennek a megerősített szigetvárnak az eredményes megtámadása és bevétel, mégis egyetlen bombavető repülőgép, amely gyilkos gázbombákat dobhat le a szigetre, kiszámíthatatlan katasztrófát okozhat.

IDŐJÓSLAT: Emelkedő légnyomás, váltakozó felhőzet, boruló irányzattal, enyhe északkeleti és keleti légáramlás, lassú hőszüljedés, helyi jellegű csapadék, bőségesebb mértékben az ország keleti részeiben és a hegyvidéken.

Magánosok egyelőre nem kaphatnak francia frankot és palesztinai fontot. Bucarestből jelentik: A magánosok devizaigényeiket intéző bizottság diszponibilitás hiányában nem ad engedélyt újabb intézkedésig francia frank, egyiptomi font és palesztinai font kiutalására.

Orgonavirágzás. Az utolsó évek leg-szebb filmje ma az Edison mozgóban.

Viszontváddal él a hamisító álmérnök. Baia-Mare-rol jelentik: Különös feljelentés érkezett a satu-marei ügyészségre, amelyet a baia-marei rendőrségnek küldtek meg a nyomozás végett. Megírta, hogy egy Moldovai Teofil nevű fiatalember mérnöknek adta ki magát és sikerült állást kapnia a baia-marei Phönix gyár Herza üzemében azzal, hogy a diplomáját később mutatja be. Mikor azonban Ionescu bányakapitány ráismert Moldovai személyében a büntetett elő-dítt álmérnökre, az már mint a Phönix mérnöke a baia-marei fővárosi kereskedők nagyrészt megkárosította, becsapta őket és a cég nevében bont hamisított, amelynek alapján kölcsönt vett fel, majd megszökött. Később sikerült elcsipni Moldovant, aki jelenleg a satu-marei ügyészség fogházában ül. Vizsgálati fogságát és onnan tette meg feljelentését két feljelentője ellen. Moldovai azt állítja, hogy Salomon Benjámin és Markovits szabónál több ezer lej értékű ruhásműve maradt, amit jogtalanul tartottak vissza és végül feljelentésükben azoknak az értékét nem számították le. Kéri, hogy ruháit karhatalommal vegyék el feljelentől-ől és vigyék be neki a fogházba.

SCHWARTZ MENYHÉRTINÉ orth. zsidó

leánynevelő intézete — intézeti internátusa

felvesz növendékeket 1938—39. tanévre. Evtizedes tapasztalat! Ideális központi fekvés. Minden iskolához közel. Tökéletes tanárnői felügyelet. Zene. Idegen nyelvek. Prospektus. Referenciák az oradeai orth. zsidó leánygimnázium igazgató-sága szolgálat. Az intézet székhelye ORADEA, Str. Ep. Clorgariu 8. Telefon 12-11.

Praktikus továbbképző

kereskedelmi tanfolyam

az orth. zsidó leánygimnáziumban. Clujon felvilágosítással szolgálat: Frei igazgató ur a neolog iskolában.

— **Kétmilliárd telefonálás egy év alatt.**

Londonból jelentik: Sir Walter Womersley képviselő, helyettes főpostamester, Derbyben tartott beszédében kijelentette, hogy Anglia az elmúlt pénzügyi évben 15 milliárd lejt költött távbeszélő hálózatának fejlesztésére. Jelmező a munka méreteire, hogy évenként negyven-ötven központot alakítanak át önműködő üzempire és a földalatti telefonvezeték hossza az elmúlt évtizedben 7,428.800-ról 17,404.800 kilométerre, a tengeralatti távbeszélő-kábeleké 6240-ről 21.120 kilométerre, a telefonhívások száma pedig évi ezerszázmillióról kétezerszázmillióra emelkedett.

Felfüggesztették a postai tisztviselők elmozdíthatatlanságára vonatkozó szabályokat. Bucarestből jelentik: A hivatalos lap három rendeletét közli a postai szolgálat újjászervezésére vonatkozóan. Az első a személyzeti kiadások emelését, a második a postai tisztviselők elmozdíthatatlanságáról szóló szabályok felfüggesztését tartalmazza, a harmadik a nyugdíjazás ügyét szabályozza. Az új rendszabályok alapján Pitulescu postai vezérigazgatót — miután a hatvanadik életévét betöltötte — október 1-ével nyugalmába helyezik.

Nem kell az ékszer a betörőnek. Baia-Mare-rol jelentik: Tegnap éjszaka betörték Pasca József fodrászüzletébe. A betörő bejutott a Traian ucai épület udvarába, onnan a négy méter magasságban lévő szelvéstető ablakon keresztül az üzletbe és a fiókból elloptott 2800 lej pénzt. A pénz mellett volt több ékszer nagy értékben, azonban a betörő azokat nem vitte el. A rendőrség erőlyesen nyomoz.

Szabadtéri színpadon bemutatják Iorga új darabját. Bucarestből jelentik: Valeni de Munteban a szabadtéri színpadon tegnap mutatták be Iorga új darabját, amelynek címe: „A föld bosszúja”.

Gyorsfénykép lord Walter Runcimanról. Anglia prágai megbízottjáról. Lord Runciman, aki most egyszerre a világpolitika előterébe került fontos és felelősségteljes prágai kiküldetése révén, nem mindennapos élet-pályára tekinthet vissza. Apja 1859-ben kabinszolgnak állott be egy óceánjáróra és többször körülhajózta a világot. Évek múl-tán megtakarított pénzeszközén egy ócska szénzállítóhajót vett, amely a mai „Walter Runciman Co. Ltd.” világcégnak első egy-sége volt. Fia, Walter, 1870-ben született, iskolai tanulmányait — tekintve, hogy apja közben vagyonos ember lett — a cambridgei Trinity Collegeben fejezte be. Amellett, hogy kivételes üzleti képességeivel kiépítette az apjától örökölt hajószállalatot, kacérko-dott a szepárdalomal is: tanulmányokat és elmés novellákat írt. 1900-ban elődította a politika, képviselő, majd kultusz- és földműve-lésügyi, végül kereskedelmi miniszter lett. A Lordok Házának és a Korona Tanácsának tagja, a Westminster Bank volt alelnöke, egész sor vállalat igazgatója tagja. 1929-ben fellépett képviselőnek a feleségét, akit gyöngéden szeret és akit be is választottak a parlamentbe, 1927-ben Genfben ő elnökölt a közgazdasági világkonferencián; 1933-ban Londonban ő tették felelőssé ugyanennek a konferenciának balsikeréért. Lord Walter magas, vállas, nyugodtmozgású ember, hidegvérű, szofukarsága és zárkózottsága még a britek között is ritkaságszámba megy. Utálja a választ, a dohányzást, az alkoholt, a káromkodást... és Lloyd George-ot. Igaz, hogy a liberális párt nagynevű vezére vissza is adja neki kamatostul ezt az ellenszenvet: emlékirataiban metsző gúnnyal írt róla. Mikor Runciman figyelmét „jóbarátai” fel-hívták a könyv reá vonatkozó kirohanásaira, vállalt vont és közömbösen mondta: Ebben igazán nincs semmi. Láthatják, hogy a szer-ző előszavában bocsánatot kért az olvasók-tól a szöveg számos tévedéséért.

Meghalt dr. Marton Sándor, a világhírű színpadi kiadó. Budapestről jelentik: Szombaton este Huszár Pufi színész vidék birtokán, ahol vikendjét töltötte, szívbénulás következtében hirtelen meghalt dr. Marton Sándor színpadi kiadó, akinek nevét és cégét az egész világon ismerték. Marton Sándor dr. eleinte ügyvédi pályán működött és a szerzői jog körében specializálta magát. Az itt szer-zett tapasztalatai adták az impulzust ahhoz, hogy színpadi kiadó irodát létesítsen. Ezt a vállalkozását világviszonylatban fejlesztette ki, jó része volt az ugynevezett magyar export-dramairodalom nagy külföldi elter-jedtségében. Emellett igen jóveldelemző volt a vállalata, úgyhogy tekintélyes vagyont ha-gyott hátra. Ő menedzselte a külföldi szin-padokon minden említésre méltó magyar drámaíró munkáját.

Megvonják a Casa Negustorilor jogi személyiségét. Bucarestből jelentik: Cons-tantinescu nemzetgazdasági miniszter ren-delkezésére megvonják a Casa Negustorilor intézménytől a jogi személyiséget. A miniszter ugyanakkor felkérte a belügy-minisztérium illetékes szerveit, tegyenek megfelelő lépéseket folyamathoz az intézet vezetősége ellen, amely — mint a Rador távirati iroda jelenti — a miniszter kijelentései szerint, súlyosan visszaélt keres-kező tagjainak jóhiszeműségével.

Jeanette Macdonald és Nelson Eddy a főszereplői az Orgonavirágzás című leg-szebb metrófilmnek. A film az Edison moz-góban fut.

A tréfa vége. Bucarestből jelentik: A Capitala számol be a következő esetről: Gh. Popescu 30 éves munkás tegnap ittas állapotban ugratni kezdte a Raspantiei utcán N. Olariu 19 éves vándoráros barát-ját. Olariu adott pillanatban elvesztette türelmét és úgy ütötte pofon Popescut, hogy ez két métert valóssággal repülve a járdára zuhant és koponyaalapi törést szenvedett. Haldokolva szállították kór-házba, Olariu önként jelentkezett a rend-őrségen.

Kérelem a jászivű emberekhez. Burger Jenő berindí szegénysorsú zsidó feleségét a cluj-i klinikán ápolják. Minthogy a gyógy-szerek előteremtésére sem futja anyagi hely-zetéből, arra kéri a tehetősebbeket, hogy szíves adományokkal segítsék elő két gyermek nagybeteg anyjának gyógykezelését. Adomá-nyokat az Új Kelet kiadóhivatala továbbítja.

Furcsa lopás Baia-Maren. Baia-Mare-rol jelentik: Sul Teodor, Iosani község bírója Baia-Maren Berger Mihály vendéglőjében szállt meg. A szoba ablakát nyitva hagyta éjszakára és valószínűleg ismeretlen tette-sek az ablakon keresztül ellopták nadrágját, amelyben 500 lej pénze volt. A falusi bíró reggel nem tudott addig távozni a szállodá-ból, míg nadrágot nem hozott. A rendőrség nyomoz.

Sikkasztás miatt letartóztatták a kereskedelmi kamarák szövetségének pénze-tárosát. Bucarestből jelentik: A Tempo című lap közli: Radu Pascu, az ilfovi tör-vényszék főügyésze értesítést kapott Bun-geteanutól, az ipar és kereskedelmi kama-rák szövetségének elnökétől, hogy ezen in-tézmény pénztárában kb. 600 ezer lej hi-ányt talált. Radu Pascu ma délelőtti be-idezte Costache Demetrescut, a romániai újságíró szindikátus volt elnökét, az Uni-versum munkatársát, az ipar és kereske-delmi kamarák szövetségének jelenlegi pénztárosát. Demetrescu könnyes szem-mel ismerte be, hogy valóban emsikkasztott több, mint félmillió lejt, amit szemé-lyes célokra fordította. Arra hivatkozott, hogy több mint hét év óta nem ellenőriz-ték pénzkézeltését. Az ügyész azonnal le-tartóztatta.

Hétmillió fok meleg. Adelaideből je-lentik: Az itteni csillagvizsgáló intézet ta-nárainak sikerült egy különleges mérőkő-szűlék segítségével bizonyos kiigazítóso-kat eszközölni a távoli csillagvilággal kap-csolatban. A tőlünk 53 fényévnire, tehát 500 billió kilométernyire levő Capella csil-lagóriásról közlik, hogy abban hétmillió Celsius foknyi a hőség s az annyira erős, hogy még a mi világegyetemünkre is ki-hatással van. A Capella anyaga nem sü-rűbb a mi földi levegőnké. Minden má-sodpercben 500 millió tonna ilyen légnemű anyag használódik fel a mi Napunknál négyszer nagyobb kettős csillagban. A tá-voli csillagvilág e folyékonyanyaga egye-de szédlületes sebességgel mozog és az ausztráliai csillagászok szerint egyre in-kább közeledik a világegyetem ama pont-jához, ahol reánk még nagyobb hatással lehet. A csillagászok az ilyen őrbeli elvál-tozásoknak tulajdonítják a Földön fellépő járványokat is, melyek közül a legolyo-sabbnak a nyugtalansági járványt tekin-tik.

Orvosi hír Timisoaráról. Dr. Faragó Klára gyermekorvos rendelőjét Timisoaran III. Spl. Tudor Vladimirescu 12 (volt Pittoni ház) megnyitotta.

Clujról Cernăuțiuba egy és egynegyedóra. Budapestre 2 óra 10 perc alatt. Már június 15 óta közlekedik a Cernăuți-Cluj-Arad vonalon a Dragon kétmotoros repülőgép, amely szenzációs előnyöket nyújt a közön-ségnek. A géppel Clujról Cernăuțiuba egy óra 15 perc alatt, Budapestre 2 óra 10 perc alatt lehet repülni.

Összeütközött két vonat a párizsi föld-alatti vasuton. Párizsból jelentik: A Com-bat-állomáson összeütközött a földalatti vas-ut két szerelvénye. A baleset a Place de la Nation felé vezető vonalon történt. A Com-bat-állomáson vesztelő vonatra hátulról beleszaladt az utána jövő szerelvény, amely-nek vezetője nem vette észre a vesztelő szerelvény jelzését. A balesetnél negyven-heten sebesült meg, valamennyien könnye-bben. Csak egy utast kellett sérüléseivel kórházba vinni.

PURGEN DR. BAYER

(PURGO) 25 dróbt tartalmazó eredeti csob-zban, vagy 4 darabot tartalmazó próbadosz-ban az

ideális hashajtó

Előkészítő tanfolyam a Kereskedelmi Liceumba való felvételi vizsgára. A Ministe-rul Educaționii Naționale jóváhagyásával Domilescu Iovan keresk. liceumi tanár folyó hó 15-től a Kereskedelmi Liceum V-ik osz-tályba való felvételi vizsgára a kereskedelmi ismeretek és könyvvitelből (Stiuțe Comerciale și contabilitate) előkészítő tanfolyamot nyit. A tanfolyamot a Liceul Comercial de băeți Str. Saguna 11 sz. iskola helyiségeiben napi 2 órai előadással tartja meg. A beirat-kozáskor f. hó 14-én fenti helyiségben eszkö-zölhetők délelőtti 8—1-g, Rusu iskolai titkárnál. A tandíj az egész tanfolyam tartamára 400 lej, mely összeg a beiratkozás alkalmá-val fizetendő. Szegénységüket igazoló tanu-lók tandíjmentességben részesülnek.

Convocare. Acționarii firmei Frații Sala-mon S. A. in lichidare cu sediul in Câmpia-Turzii sunt invitați de a lua parte in adunarea generală extraordinară, care va avea loc in ziua de 17. August 1938, orele 10 a. m. la sediul societății cu următoarea ordine de zi: 1. Darea de seamă a lichidatorilor pe perioada dela 1. Ianuarie 1938 până la 30. Iunie 1938. 2. Aprobarea tabloului de situa-ție incheiat la data de 30. Iunie 1938. 3. Des-cărcarea lichidatorilor cu privire la gestiunea incheiată la 30. Iunie 1938. 4. Examina-rea și aprobarea tabloului de situație pentru incheierea definitivă a operațiunilor de lichidarea societății. 5. Hotărâre cu privire la eventualul beneficiu sau activ. 6. Descărca-re definitivă a lichidatorilor și a cenzorilor. 7. Hotărâre pentru disolvarea și radierea firmei, păstrarea registrelor, lichidarea chestiunilor fiscale și pentru alte eventuale chestiuni juridice sau comerciale pendite. 8. Eventuale propuneri. Lichidatorii. — Bilanș (tablou de situație) per 30. Iunie 1938: Ac-tive: Pierderea anului 1934 Lei 31.747, pier-derea anului 1936 21.364, pierderea anului 1937 lich. 540.146. Sold pierdere lich. 183.013. Total 776.270. Pasive: Profitul anului 1935 20.612. — Amortizare 3.300. Capital 100.000. Concordat 414.676. Creditori 237.682. Total 776.270. — Profit și pierdere: Debit: La cheltuieli 89.042. — La investiții 8.044. La aranjamente: 26.323. La cont curent: (Crean-țe pierdute) 59.664. Total: 183.073. Credit: Dela marfă 60, sold pierdere: 183.013. To-tal: 183.073. Lichidatorii.

UJ KELET Legújabb hírek

Litvinov javaslata az ellenségeskedések megszüntetésére

(Első oldali cikkünk folytatása.)

A fentiek alapján Litvinov a következőkben összegezte javaslatait:

A hadműveleteket kölcsönösen be fogják szüntetni, ha mindkét fél kötelezte magát arra, hogy egy bizonyos megadott vonalat nem lép át és csapatait visszarendeli, ha az adott pillanatban, tehát az egyezmény megkötésekor a csapatok ezen a vonalon túl lennének. A döntő vonalnak ismerjék el azt, amelyet a kuncsungi egyezményhez mellékelt térkép tüntet fel és állítsák helyre a július 29-ike előtti statusquot, tehát azt a helyzetet, midőn még a japán csapatok nem hatoltak orosz területre.

Litvinov kijelentette végül, hogy mialatt a japán kormány javaslatot tett a háboruskodásnak az egyik határkörzetben való megszüntetésére, Grodekovónál, egy másik körzetben japán katonák gépfegyverrel felszerelve váratlanul megtámadták az 588. dombon szolgálatot teljesítő orosz határőrséget. A harcban több orosz katona életét vesztette, vagy megsebesült. Természetes, hogy a japánoknak is több halott és sebesült áldozata volt. Miután az orosz kormány számos hasonló esetben jelentette már be tiltakozását, egy újabb tiltakozást feleslegesnek tartott. Ki akarja jelenteni tehát, hogy a szovjetkormány nem kívánja a jövőben eltűrt határengedmény megismétlődését, vagy megsebesítését, területének akár átmenetileg való elfoglalását és szilárdan el van határozva arra, hogy a jövőben hasonló esetek előfordulása esetén a legszigorúbb megtorló intézkedésekhez fog fordulni tüzérseg és repülők igénybevételével. A japán kormány utasítania kell a kvantungi és koreai hadereket, hogy tartsák tisztelgően a jelenlegi határt. Elérkezett már az ideje annak, hogy vessenek véget a határok mentén a szűnni nem akaró viszályoknak és összeütközéseknek.

Békes hurokat pengtet a hivatalos japán kommuniké

A szovjetkormányval párhuzamosan ma délelben a japán kormány is közleményt adott ki, amely összegezi Litvinov és Sigemitsu nagykövet tárgyalásainak eredményét. A japán kommuniké tartalmazta és tónusa azt a benyomást kelti, hogy a tárgyalásokat sikerül kivézetni a jelenlegi zsákutcából és olyan fegyverszüneti megoldást találni, amely mindkét nagynatalom tekintélyét megőrzi.

Az olasz Stefani tokiói értesülése szerint a tárgyalások során Litvinov a megegyezés feltételül kötötte ki, hogy a japánok azonnal ürítsék ki Csangkufeng magaslátát, amelyet a szovjetkormány orosz területnek tekint. Amennyiben a japánok ezt a kérést nem volnának hajlandók teljesíteni, úgy a tárgyalások holtpontra jutással fenyegetnek. A vitás domb körül egyelőre tovább folynak a harcok.

A párizsi Epoque a japán-orosz incidenssel kapcsolatosan előállott helyzetet kommentálva, a következőket írja:

„Az ázsiai diplomácia hozzászoktatott már a furcsa eljárásokhoz. Mégis egészen különös, hogy miközben a két kormány között hivatalos tárgyalások folynak, ugyanakkor a határmentén komoly harc folyik.“

A hadszíntér eseményei

A japán-orosz incidens harci tényeiről egyébként a következő jelentések számolnak be:

A japán hadügyminisztérium közli, hogy augusztus 4., 5. és 6-ikán a japán előőrsek mintegy ötven orosz kistankot tettek használatlaná. A japánok öt halottat vesztettek, több emberük megsebesült. Vasárnap délután három és négy óra között több, mint száz szovjetrepülőgépet indult támadásra a csangkufengi japán állások ellen, amelyekre közel ötszáz bombát dobtak. A japán Domej ügynökség tudósítója szerint ez volt a Közel-Keleten eddig a legnagyobb szabású légi akció. Bombázták az oroszok Kogi pályaudvarát is, mintegy tíz kilométernyire a határtól. A japán léghajókat ütegek két repülőgépet lelőttek. Az egyik pilóta ejtőernyővel menekült meg. Az 52. számú magaslát körül az ellenséges csapatok 500 méternyi távolságra

állnak egymástól. A légi támadás után a szovjet tüzérseg négy és fél órán át lötte a csangkufengi japán állásokat, majd gyalogsági támadást indítottak, amelyet a japánok visszavertek ugyan, de az orosz katonáknak sikerült állásaikat előretolni.

Japán hivatalos jelentés beismeri ezután, hogy Shakhpionnál az oroszoknak sikerült visszazorítani a japánok balszárnyát. A frontnak egy másik szakaszán a japánok indítottak tüzérsegi bevezetés után gyalogsági támadást. Az orosz és japán ágyúk négy óra hosszat tartó párvadala után a szovjet csapatok ellentámadásba mentek át és megtisztították az orosz területet a még ott lévő japán katonáktól.

Vasárnapról hétfőre virradó éjszaka két órakor japán jelentés szerint újabb támadást indítottak az orosz csapatok, de visszaverték őket. Az oroszok sem tüzérseget, sem tan-

kokat nem használtak, hanem kézigránátokkal harcoltak. A támadás során nem sikerült kétszáz méternél jobban megközelíteni a japán állásokat. A harc reggel felhátig tartott, a veszteség mindkét részről jelentékeny volt.

Súlyos japán veszteségek a kínai fronton

Nem kedvezők a japánokra azok a harci jelentések sem, amelyek a kínai frontról érkeznek. Kínai forrásból jelenti a Reuter, hogy a Jangcse északi partján, Susung mellett, négyezer japán katona vesztette életét, míg a folyótól délre kétezer embert vesztettek a japánok. Kínai irreguláris csapatok a japán hadállások mögött, Pekingtől délre, elfoglalták Naniuan várost és elfoglalták Tiencsin külvárosait is. Az áradások arra kényszerítették a japánokat, hogy a Lung-haj vasutvonalról nyugatra abba hagyják előnyomulásukat.

Másrésről a japán repülők ma ismét bombázták Kanton városát, a bombázásnak számos halottja volt. Hankeut is bombázták a japán csapatok, amelyek ez alkalommal tizöt kínai repülőgépet lőttek le.

A vasut sikkasztásért elítélt osztályfőnöke alnéven négy bucaresti mozinak a tulajdonosa?

Bucaresti, augusztus 8. Az ilfovi törvényszékhez névtelen feljelentés érkezett, amely szenzációs leleplezéseket tartalmaz Teodor Moscopolra, a vasuti vezérigazgatóság osztályfőnökére vonatkozóan, akit hat évvel ezelőtt sikkasztás miatt elítélték. A feljelentés szerint Moscopol, aki egy jól szervezett 52 tagból álló banda segítségével 36 millió lejt tulajdonított el, bü-

tetésének letöltése után is nagyszabású üzletekkel foglalkozott. Moscopol Teodor Teodorura javította ki nevét és ezen név alatt a lopott pénzen megvette City, Nizza, Aida és American nevű bucaresti mozikat.

A feljelentést az ügyészség az állambiztonsági hivatalhoz tette át, a sötét ügy részleteinek felderítésére.

Harmincegy angol politikus érkezett Csehszlovákiába

Nehezen haladnak lord Runciman prágai tárgyalásai

Prága, augusztus 8. Lord Runciman ma tovább folytatja a kormánykörökkel és a szudetanémetekkel a tárgyalásait. A helyzet még mindenképpen igen nehéz és a sajtó egyrésze attól tart, hogy Csehszlovákiában kormányválság törhet ki abban az esetben, ha Runciman javaslatai tullepik a Hodzsa-kormány által adott engedélyek kereteit. Runciman azonban ennek ellenére is bizik abban, hogy megbízatása bizonyos sikerrel fog járni, mert missziójában állítólag London támogatása mellett Párizs, sőt Washington támogatását is élvezi és Willson berlini amerikai nagy követ rövid prágai látogatása alkalmával ilyen irányban tett volna neki megnyugtató kijelentéseket.

A szudetanémetek Runcimanról Prága, augusztus 8. A „Rundschau“ című szudetanémet lap meglepéssel állapítja meg, hogy a Runciman lordnál történt fogadás alkalmával a párt kiküldöttét a hivatalos személyiségekkel egyenrangú félként kezelték. A párt meg van győződve, hogy Runciman lord a megbízatását pártatlanul fogja teljesíteni, de a küldetés sikerét a szudetanémetek nem látják biztosítottak.

Prága, augusztus 8. (Rador). Harmincegy angol politikus, köztük Attlee őrnagy és Young őrnagy tanulmányi utat tettek Csehszlovákiában. Az angol látogatók jelenleg Karlovivaryban vannak.

Uj bizottságokat neveztek ki a külföldi alattvalók ellenőrzésére

Hogyan kell bizonyítsák a külföldi állampolgárok büntetlen előéletüket?

Bucaresti, augusztus 8. A munkaügyi minisztérium a munkaügyi felügyelőségekhez augusztus 5-i keletkezéssel körlevelet küldött, amely kifejti, hogy az új rendelkezéseknek megfelelően az idegeneknek aktaszérien kell bizonyítaniuk, hogy nincs-e ellenük folyamatban büntető eljárás, nem voltak elítélve megbélyegző cselekedetért, nem rendeltek-e ellenük csődöt és nem folyik ellenük eljárás valamely ki nem fizetett professzionális tartozás miatt. Ezen akták ellenében fogják a külföldön lévő román diplomáciai és konzuli hivatalok megadni a beutazási vizumot.

A már az országban tartózkodó idegenek közül csak azok tartoznak ezen aktákat be-

szerezni és bemutatni, akik 1938. június 16-ika, tehát a vonatkozó törvény életbeléptetése után jöttek az országba. A június 16-ika előtt ideérkezett idegenekre nem vonatkozik ez a kötelezettség.

Másrésről a munkaügyi minisztérium felosztotta az idegen alattvalók kapacitáit könyvecskének kicserélésére delegált bizottságokat. Ezeknek helyét a munkaügyi felügyelőség mellett működő bizottság foglalja el, amelynek tagjai: a munkaügyi felügyelő, mint elnök, a kereskedelmi kamara és a rendőrkésztszura egy-egy delegátusa. Ezek a bizottságok két szempontból fogják átvizsgálni az idegen alattvalók okmányait a szakmabeli képesítés és az országban való tartózkodási jog szempontjából.

Kemal Atatürk súlyos beteg

LONDON, augusztus 8. A Daily Herald isztambuli jelentése szerint Kemal Atatürk, a török köztársaság elnöke, súlyos beteg. A hivatalos jelentés szerint Atatürk meghült, a valóság az, hogy a modern Törökország megeremítője súlyos májbetegségben szenved. Betegágya mellett állandóan öt orvos tartózkodik.

Az angol lap úgy tudja, hogy a török kormány tagjai az utóbbi napokban bizalmas tanácskozást tartottak, amely a régenst jelölte ki arra az esetre, ha Atatürk betegsége végzetesre fordulna.

Váltópénzt bocsátottak ki a magyarországi nyilasok

Budapest, augusztus 8. A rendőrség rendkívül érdekes leleplezést tett a napokban. Megállapítást nyert, hogy a magyarországi nyilaskeresztesek váltópénz-szerű érmekeket hoztak forgalomba, amelyeknek egyik oldalán „Szálasi 1938“ felírás szerepel, másik oldalán pedig nyilaskeresztes jelvény. Az érmekekből több ezer darabot foglaltak le. A vizsgálóbíró további házkutatásokra utasította a rendőrséget, amely annak megállapításán fáradozik, hogy az érmekeket valóban váltópénznek használták-e, vagy pedig az érmekeket forgalomba hozatala csupán büntetési feldicsérese címén büntethető-e.

Egy lengyel sajtóattasé halálosvégi karambolja egy halottas kocsi

Prága, augusztus 8. A prágai lengyel követség sajtóattaséjának kocsija tegnap délután Karlsbadban összeütközött egy halottas kocsival. A szerencsétlenség következtében az attasé súlyosan megsebesült, míg a kíséretében lévő hölgy szörnyethalt.

Ujra bomba robbant a haifai arab piacon

Haifa, augusztus 8. Ma újra bomba robbant az arab piacon. A robbanás 9 embert megsebesített. Két másik bomba robbant Haifa közelében, de áldozatokat nem ejtett, csupán kárt okozott.

A hatóságok betiltották a közlekedést a robbanás helye közelében.

Nemzetiek sikere a spanyol fronton

Salamanca, augusztus 8. A nemzetiek közlik, hogy tegnap csapatuk megsebesítették a Mequinez és Fayon közti területet Ebro körzetében. A fenti területen volt köztársasági csapatokat teljesen megsemmisítették és foglyul ejtették, vagy az Ebroba fullasztották. A foglyok száma ezer. A nemzetiek repülői nagy veszteségeket okoztak az ellenségnek és megakadályozták a hidverést az Ebro felett. A nemzeti repülők bombázták Valencia kikötőjét.

Legújabb sporthirek

Csehszlovákia válogatott labdarúgó csapata Stockholmban 25.000 néző jelenlétében 6:2 (3:0) arányban legyőzte Svédország válogatottját.

Az egyik fővárosi sportlap alig hihető jelentése szerint a CAO labdarúgócsapatának felosztását határozta el. A határozatot azért nem hozzák nyilvánosságra, mert a játékosokat el akarják adni, míg egy felosztott egyesület játékosai azonnal szabadokká válnak.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj, Strada Barza L. Pog 16. Telefonszám: 18-60.

Tek. TUDO. POS. Taka postala... No. 244716/92. 10. Telefon: 1. Havonta 110. évre 600. egé. (Hátré: Havo. félre 12. e. Hirdetések di. "UJ KELET" banati rsidoe. ja. Cikkeknek. (errás megjel)

Döntő fa

Minden jel... kérdés elérke. Anglia a man. fölött, egyetlen. arra, hogy a. lyes látogatás. donald gyarm. ruzsálombe t. nak a jele, h. vili és döntő. Paesztina ug. Megerősít. Macdonald gy. lakosságáloz. jti ebben a. de nyomaték. semmitől sem. nak keresztli. adás volt ez. váratlan meg. erejével ható.

Hogy milye. matygi mini. ságnak, ne. ban, hogy po. van ezeknek. fontosnak tar. lyesen, a hely. tinali polgári.

Szoros öse. miniszter vár. vás is, amely. intézett az o. MacMichael. figyelemzett. kedések meg. menő kihatás.

Londonban. miniszterelnök. kitotta meg. vissza London. állapot kihir. gadhatatlanul. amire atig ve. datarius rezsi. hogy a gyar. látogatása, a. berlin minis. remtő, karha. határozásokka. ra szerepet j. ságnak Lond. nincs kizárva. lései hozzájár. magatartásat.

A zsidó ne. rakozással ne. Bizik abbat. amely Macd. MacMichael. ki, meghozza. várt békét é. országépítés.

Göbbels

A híres p. ban van. Ed. a propagand. hitték, hogy. hatalom, mi. ket, tüerőt, nehézségeket. látszik azon. ter előbb jö. vannak hely. nem segít. Göbbels bor. hogy „a Né. politikai kü. kodott, hog. alkalommal. megérteni. gyon megré. hogy „ezek. arra, hogy. hajszojják, Németsország. Az ember l. olyan merés. ber meg ell. fenyegették. lok. Evekén.